ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.11.2023
SWD(2023) 377 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ανάλυση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) (ST 10686/21 INIT και ST 10686/21 ADD 1), της 20ής Ιουλίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου

{COM(2023) 735 final}

Πίνακας περιεχομένων

1. Συνοπτική παρουσίαση 2
2. Στόχοι της τροποποίησης του σχεδίου 3
2.1. Οι κυριότερες νέες προκλήσεις που έχουν ανακύψει 3
2.2. Επισκόπηση των νέων και των τροποποιημένων συνιστωσών 4
3. Σύνοψη της αξιολόγησης του σχεδίου 12
3.1. Ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση 12
3.2. Σύνδεση με τις ειδικές συστάσεις και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 14
3.3. Αναπτυξιακό δυναμικό, δημιουργία θέσεων εργασίας, οικονομική, θεσμική και κοινωνική ανθεκτικότητα, ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, μετριασμός των επιπτώσεων της κρίσης και κοινωνική εδαφική συνοχή και σύγκλιση 17
3.4. Η αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» 17
3.5. Πράσινη μετάβαση 18
3.6. Ψηφιακή μετάβαση 19
3.7. Διαρκής αντίκτυπος του σχεδίου 20
3.8. Ορόσημα, στόχοι, παρακολούθηση και υλοποίηση 21
3.9. Κοστολόγηση 21
3.10. Έλεγχοι 24
3.11. Συνοχή 26
3.12. REPowerEU 27
3.13. Διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση 30

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το 2022 η παγκόσμια επιβράδυνση, οι διαταραχές του εφοδιασμού και οι αυξανόμενες τιμές της ενέργειας οδήγησαν σε υψηλό πληθωρισμό και στην επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης στην Κύπρο, ενώ η αγορά εργασίας αποδείχθηκε ανθεκτική. Λαμβανομένων υπόψη του γεγονότος ότι η οικονομία της χώρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων και των κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Κύπρος από τις αρχές του 2022, την 1η Σεπτεμβρίου 2023 η χώρα υπέβαλε τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) που περιλάμβανε ένα κεφάλαιο για το REPowerEU. Συγκεκριμένα, η Κύπρος πρότεινε τροποποιήσεις στο οικείο ΣΑΑ σύμφωνα με τρεις νομικές βάσεις. Πρώτον, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Κύπρος επικαιροποίησε το οικείο ΣΑΑ ώστε να ληφθεί υπόψη η επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά που δημοσιεύτηκε στις 30 Ιουνίου 2022. Δεύτερον, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Κύπρος έκρινε ότι το ΣΑΑ έπαψε εν μέρει να είναι εφικτό λόγω αντικειμενικών περιστάσεων και υπέβαλε στην Επιτροπή αιτιολογημένο αίτημα υποβολής πρότασης τροποποίησης της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου. Τέλος, η Κύπρος συμπεριέλαβε, με βάση το άρθρο 21γ, πρόσθετους πόρους από τα έσοδα του συστήματος εμπορίας εκπομπών (ΣΕΔΕ) και από το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit (BAR) για το κεφάλαιό της για το REPowerEU.

Οι τροποποιήσεις που υπέβαλε η Κύπρος σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 και το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 επηρεάζουν 74 μέτρα του αρχικού σχεδίου. Συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2, λόγω της μείωσης της συνεισφοράς της κατά 90 εκατ. EUR, η Κύπρος προτείνει την πλήρη κατάργηση 7 επενδύσεων ύψους 60,5 εκατ. EUR και τη μερική κατάργηση 4 επενδύσεων, με αποτέλεσμα την περικοπή επιπλέον 29,5 εκατ. EUR. Σύμφωνα με το άρθρο 21, η Κύπρος προτείνει τροποποιήσεις σε 48 μέτρα λόγω αντικειμενικών περιστάσεων. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν αύξηση του εκτιμώμενου κόστους, αναβολή προθεσμιών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μείωση των στόχων κατ' αναλογία προς τις αυξήσεις του κόστους. Επιπλέον, 17 μέτρα τροποποιούνται λόγω σφαλμάτων εκ παραδρομής. Ορισμένα μέτρα επηρεάζονται από αλλαγές δυνάμει διαφόρων νομικών βάσεων.

Τέλος, η Κύπρος προτείνει 4 νέα μέτρα και 5 κλιμακώσεις υφιστάμενων μέτρων στο πλαίσιο του κεφαλαίου της για το REPowerEU, με σκοπό την αντιμετώπιση των βασικών ενεργειακών προκλήσεων τις οποίες αντιμετωπίζει επί του παρόντος η Κύπρος.

Οι προτεινόμενες νέες μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν τη ρύθμιση και τη διευκόλυνση της συμμετοχής ενεργών πελατών, αυτοκαταναλωτών ανανεώσιμης ενέργειας, ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και κανονιστικό πλαίσιο για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής. Οι νέες επενδύσεις αποσκοπούν στην προώθηση της εκτεταμένης ενεργειακής αναβάθμισης του αποθέματος κατοικιών και της θεματικής έρευνας σε επιχειρήσεις για λύσεις παραγωγής, αποθήκευσης και διανομής ενέργειας. Το κεφάλαιο περιλαμβάνει επίσης την κλιμάκωση ορισμένων υφιστάμενων επενδύσεων με τους εξής στόχους: i) προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες και αντιμετώπιση

της ενεργειακής φτώχειας σε νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, ii) ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας από τις τοπικές αρχές / τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και διευκόλυνση της μετάβασης των τοπικών κοινοτήτων προς τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν, iii) προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, iv) ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μεγάλων επιχειρήσεων στον μεταποιητικό τομέα και v) προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας για την πράσινη μετάβαση.

Με βάση την αξιολόγηση της υποβληθείσας τροποποίησης και του κεφαλαίου για το REPowerEU, το κυπριακό τροποποιημένο σχέδιο λαμβάνει βαθμολόγηση Α για όλα τα κριτήρια, εκτός από την κοστολόγηση, για την οποία λαμβάνει βαθμολόγηση Β (αμετάβλητη σε σχέση με την αξιολόγηση του αρχικού σχεδίου).

1) Ισορροπημένη απάντηση	2) Ειδικές ανά χώρα συστάσεις	3) Ανάπτυξη, απασχόληση...	4) Αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης	5) Πράσινος στόχος	6) Ψηφιακός στόχος	7) Διαρκής αντίκτυπος	8) Ορόσημα και στόχοι	9) Κοστολόγηση	10) Συστήματα ελέγχου	11) Συνοχή	(12) REPowerEU	(13) Διασυνοριακή διάσταση ή επίδραση
A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A	A	A

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

2.1. Οι κυριότερες νέες προκλήσεις που έχουν ανακύψει

Το 2022 η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία οδήγησε στην εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και των βασικών εμπορευμάτων στην Κύπρο και στο σύνολο της ΕΕ. Τα μέτρα που θέσπισε η Κύπρος μετρίασαν σε μεγάλο βαθμό τον αντίκτυπο της ενεργειακής κρίσης τόσο στα νοικοκυριά όσο και στις επιχειρήσεις και οι αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις στην κυπριακή οικονομία περιορίστηκαν παρά τους δεσμούς της με τη ρωσική οικονομία. Ωστόσο, το 2022 τα επίπεδα του πληθωρισμού παρέμειναν υψηλά, στο + 8,1 %, και η οικονομική ανάπτυξη επιβραδύνθηκε (5,6 % έναντι 6,6 % το 2021) εν μέσω των διαταραχών της αλυσίδας εφοδιασμού και των υψηλών τιμών της ενέργειας και των βασικών εμπορευμάτων. Στην έκθεση χώρας 2023 για την Κύπρο προσδιορίστηκαν οι προκλήσεις που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον και συνδέονται κυρίως με τη διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων, την περαιτέρω μείωση του μη εξυπηρετούμενου χρέους, την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων. Επιπλέον, η Κύπρος αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ευπάθειες, οι οποίες αξιολογούνται στην εμπεριστατωμένη επισκόπηση του 2023 και σχετίζονται με το ιδιωτικό, το δημόσιο και το εξωτερικό χρέος, το μεγάλο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και το ποσοστό μη εξυπηρετούμενου χρέους που εξακολουθεί να είναι υψηλό. Στο πλαίσιο των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος, η προτεινόμενη αναθεώρηση του οικείου ΣΑΑ είναι διττή:

προστίθεται στο αρχικό σχέδιο νέο κεφάλαιο για το REPowerEU και τροποποιούνται τα υφιστάμενα μέτρα σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού ΜΑΑ.

2.2. Επισκόπηση των νέων και των τροποποιημένων συνιστωσών

Στο τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου προστίθεται στο αρχικό σχέδιο κεφάλαιο για το REPowerEU σύμφωνα με το άρθρο 21γ του κανονισμού ΜΑΑ. Οι τροποποιήσεις που προτείνονται στο πλαίσιο του σχεδίου και το νέο κεφάλαιο για το REPowerEU συμβάλλουν στην εφαρμογή των ειδικών συστάσεων για την Κύπρο που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο των κύκλων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2022 και 2023.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του κανονισμού ΜΑΑ, η Κύπρος αιτιολόγησε μέρος των τροποποιήσεών της με βάση τη μείωση της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για την Κύπρο επικαιροποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2022 και μειώθηκε από 1 006 εκατ. EUR σε 916 εκατ. EUR (πριν από την αφαίρεση των δαπανών στήριξης). Για να ληφθεί υπόψη η επικαιροποίηση αυτή, η Κύπρος προτείνει την πλήρη κατάργηση επτά μέτρων και τη μερική κατάργηση τεσσάρων μέτρων από το οικείο ΣΑΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού ΜΑΑ, η Κύπρος αιτιολόγησε την τροποποίηση 48 μέτρων με βάση τις αντικειμενικές περιστάσεις. Παρότι η κυπριακή οικονομία κατόρθωσε να περιορίσει τον αρνητικό αντίκτυπο της απρόκλητης στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στην αύξηση του ΑΕΠ, ο πληθωρισμός αυξήθηκε σημαντικά λόγω κυρίως της έντονης ανόδου των τιμών της ενέργειας και ιδίως των εισαγόμενων ορυκτών καυσίμων από τα οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η Κύπρος. Οι υψηλές τιμές της ενέργειας, οι διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού και η μερική τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών άσκησαν ανοδική πίεση στις τιμές καταναλωτή, οι οποίες κορυφώθηκαν στο 8,1 % το 2022. Η αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής αύξησε το επενδυτικό κόστος και, σε συνδυασμό με την άνοδο των τιμών των υλικών δομικών κατασκευών και τις διαταραχές του εφοδιασμού, συνέβαλε σε καθυστερήσεις και ανατιμήσεις του κόστους κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων για ορισμένα από τα έργα που είχαν αρχικά προγραμματιστεί στο πλαίσιο του ΣΑΑ. Ταυτόχρονα, σε ορισμένα απαιτητικά μέτρα ανέκυψαν απρόβλεπτες περιπλοκές και ανεπάρκειες, λόγω των οποίων χρειάστηκε να αναπροσαρμοστεί το χρονοδιάγραμμα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο σχεδιασμός των έργων. Τέλος, η Κύπρος πρότεινε την τροποποίηση ορισμένων μέτρων για την εφαρμογή καλύτερων εναλλακτικών λύσεων με σκοπό την επίτευξη ή την αύξηση των αρχικών φιλοδοξιών της.

Τα κύρια στοιχεία του τροποποιημένου ΣΑΑ και του κεφαλαίου για το REPowerEU παρατίθενται κατωτέρω ανά συνιστώσα:

Συνιστώσα 1.1. (ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας, ενίσχυση της πολιτικής προστασίας): επτά μέτρα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας επηρεάζονται από την πρόταση τροποποίησης· τέσσερα βάσει του άρθρου 21, τρία λόγω σφάλματος εκ παραδρομής και ένα τόσο βάσει του άρθρου 21 όσο και λόγω σφάλματος εκ παραδρομής. Οι αλλαγές αφορούν κυρίως i) τη μείωση του στόχου που αφορά τους ιατρούς παρατηρητές νοσηρότητας για την επιτήρηση της

γρίπης σ' αυτό το είδος μέτρου βάσει ελεύθερης υιοθέτησης, λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος από τους ιατρούς για συμμετοχή στο πρόγραμμα, ii) την αναβολή των στόχων λόγω της ανάγκης για περισσότερο χρόνο, η οποία κατέστη εμφανής κατά τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, για τη διαδικασία διαπίστευσης που απαιτείται για την εγγραφή νοσοκομείων στο Γενικό Σύστημα Υγείας και iii) τη μείωση των στόχων για επιμέρους επενδύσεις με σκοπό τη βελτίωση, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων λόγω υψηλότερης κοστολόγησης ως αποτέλεσμα του πληθωρισμού. Όσον αφορά τις τελευταίες αυτές επενδύσεις στα δημόσια νοσηλευτήρια, προτείνονται επίσης αλλαγές στα πεδία παρέμβασης για την επιλογή πεδίων με χαμηλότερη σήμανση, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους με πράσινη σήμανση.

Συνιστώσα 2.1 (κλιματική ουδετερότητα, ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας): βάσει του άρθρου 21 (με επίκληση κυρίως του πληθωρισμού, των διαταραχών της αλυσίδας εφοδιασμού και των καθυστερήσεων στις διαδικασίες υποβολής προσφορών), προτείνεται να τροποποιηθούν οκτώ μέτρα, ένα εκ των οποίων προτείνεται επίσης να καταργηθεί εν μέρει βάσει του άρθρου 18. Οι αλλαγές αφορούν κυρίως την προσαρμογή του πεδίου εφαρμογής ορισμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης και τη μετατόπιση των χρονοδιαγραμμάτων για ορισμένες επενδύσεις (εγκατάσταση έξυπνων μετρητών από τον διαχειριστή συστήματος διανομής, παράδοση και παραλαβή πυροσβεστικών αεροσκαφών, οχημάτων και εξοπλισμού στο πλαίσιο επένδυσης για την κατάσβεση δασικών πυρκαγιών), καθώς και την έναρξη ισχύος νόμου που θεσπίζει φόρο άνθρακα για τα καύσιμα, εισφορά για το νερό ύδρευσης και τέλος οικιακών αποβλήτων / ταφής αποβλήτων. Ωστόσο, κλιμακώνονται επίσης δύο επενδύσεις στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU.

Συνιστώσα 2.2 (βιώσιμες μεταφορές): βάσει του άρθρου 21 (με επίκληση των διαταραχών της αλυσίδας εφοδιασμού και του πληθωρισμού), προτείνεται να τροποποιηθούν τρεις επενδύσεις, στον τομέα των έργων βιώσιμης αστικής κινητικότητας και των υποδομών για ηλεκτροκίνηση και για την προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, με αναλογικές μειώσεις του πεδίου εφαρμογής και περιορισμένες παρατάσεις των χρονοδιαγραμμάτων. Μια επένδυση για την προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων κλιμακώνεται επίσης στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU.

Συνιστώσα 2.3 (έξυπνη και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων): έξι μέτρα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας επηρεάζονται από την πρόταση τροποποίησης, δύο βάσει του άρθρου 21 (κυρίως λόγω πληθωρισμού και διαταραχών της αλυσίδας εφοδιασμού) και ένα βάσει του άρθρου 18 (κατάργηση της επένδυσης στην υποδομή της Ανατολικής Λευκωσίας για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων από την επεξεργασία λυμάτων), ενώ τα υπόλοιπα μέτρα τροποποιούνται λόγω σφάλματος εκ παραδρομής. Όσον αφορά τα τροποποιημένα μέτρα, η Κύπρος προτείνει κυρίως να αναβληθούν ένα ορόσημο σχετικά με την παράδοση σκαφών για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και ένας ενδιάμεσος στόχος για την κατασκευή δύο δεξαμενών.

Συνιστώσα 3.1 (νέο μοντέλο ανάπτυξης και διαφοροποίηση της οικονομίας): χωρίς να μειώνεται η φιλοδοξία των μέτρων, η συνιστώσα αυτή περιλαμβάνει έντεκα προτεινόμενες τροποποιήσεις που βασίζονται κυρίως στο άρθρο 21. Η σημαντικότερη είναι η μικρή

καθυστέρηση της δημιουργίας πράσινων σημείων. Επιπλέον, το μέτρο για τη δημιουργία μονάδας στην Ορούντα για τη διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων και ζωικών υποπροϊόντων αφαιρείται από τη δανειακή πτυχή βάσει του άρθρου 21, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι η μελέτη σκοπιμότητας που ολοκληρώθηκε απαιτεί επανασχεδιασμό ολόκληρου του έργου. Παράλληλα, η κατασκευή μονάδας θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας μεταφέρεται στη δανειακή πτυχή του σχεδίου. Με βάση το άρθρο 18, καταργήθηκαν η δημιουργία του πρώτου Οικολογικού Βιομηχανικού Επιστημονικού Πάρκου και ορισμένα μέρη ενός μέτρου που σχετίζεται με την κυκλική οικονομία. Τέλος, το μέτρο για τη στήριξη των μεγάλων επιχειρήσεων με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους συμπληρώνεται στο πλαίσιο του REPowerEU και διευρύνεται ώστε να καλύπτει επίσης επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, λόγω της έλλειψης ζήτησης και επιλέξιμων έργων στο πλαίσιο του προηγούμενου σχεδιασμού.

Συνιστώσα 3.2 (ενισχυμένη έρευνα και καινοτομία): προτείνεται η κλιμάκωση μίας επένδυσης στο πλαίσιο του REPowerEU και η τροποποίησή της, δεδομένου ότι, μετά την πρώτη πρόσκληση, θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περισσότερες τεχνολογίες στο πλαίσιο του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων βασικών καθαρών τεχνολογιών και τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Προτείνεται να τροποποιηθεί μία μεταρρύθμιση (εθνική πολιτική και εργαλεία πολιτικής στον τομέα της E&K), καθώς το σχέδιο δράσης θα βελτιωθεί ώστε να ληφθούν επίσης υπόψη τα πορίσματα της αναθεωρημένης στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και να καλυφθεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Συνιστώσα 3.3 (υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων): η συνιστώσα αυτή περιλαμβάνει πέντε προτεινόμενες τροποποιήσεις βάσει του άρθρου 21, δύο καταργήσεις βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2 και δύο τροποποιήσεις λόγω σφαλμάτων εκ παραδρομής. Οι τροποποιήσεις βάσει του άρθρου 21 επιφέρουν κυρίως περιορισμένες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των οροσήμων βάσει του άρθρου 21, λόγω απρόβλεπτων καθυστερήσεων στα προηγούμενα στάδια. Ειδικότερα, ο εκσυγχρονισμός του Περί Εταιρειών Νόμου καθυστερεί λόγω προβλημάτων στις διαδικασίες υποβολής προσφορών. Επιπλέον, η περιγραφή των οροσήμων τεσσάρων μέτρων βελτιώνεται χωρίς να μειώνεται το επίπεδο φιλοδοξίας τους [δηλαδή η ενίσχυση του μηχανισμού ταχείας δραστηριοποίησης επιχειρήσεων, η δημιουργία προστατευμένου κανονιστικού περιβάλλοντος (regulatory sandbox) για την ανάπτυξη λύσεων τεχνολογίας στον χρηματοοικονομικό τομέα, η σύσταση επενδυτικού ταμείου μετοχικού κεφαλαίου και η εγκατάσταση ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Εφόρου Εταιρειών]. Δύο επενδύσεις καταργούνται βάσει του άρθρου 18.

Συνιστώσα 3.4 (εκσυγχρονισμός των δημόσιων και τοπικών αρχών, βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και καταπολέμηση της διαφθοράς): η συνιστώσα αυτή εισάγει 5 αναθεωρήσεις που βασίζονται κυρίως στο άρθρο 21. Ειδικότερα, η επένδυση για έξυπνες πόλεις τροποποιήθηκε για να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ενδιαφέροντος από τους δήμους, ενώ η επένδυση για την αναγέννηση και αναζωογόνηση της εντός των τειχών Λευκωσίας χρειάστηκε να επανασχεδιαστεί λόγω των επιπτώσεων του πληθωρισμού στο κόστος ανακαίνισης. Το μέτρο για τον αστικό αναδασμό έχει επίσης καθυστερήσει λόγω της εμφανώς καλύτερης εναλλακτικής λύσης που προέκυψε για την επίτευξη του στόχου με τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής, ενώ ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δικαστηρίων αναβάλλεται λόγω

απρόβλεπτων εμποδίων. Τέλος, βάσει του άρθρου 18, καταργήθηκε η επένδυση για τον εξορθολογισμό του συστήματος βάρδιας μέσω της εφαρμογής ενός εκ περιτροπής συστήματος.

Συνιστώσα 3.5 (διασφάλιση της δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας): προτείνεται να τροποποιηθούν τρία μέτρα βάσει του άρθρου 21, ώστε να διασφαλιστεί η επίτευξή τους μέσω εναλλακτικών και αποτελεσματικότερων διαδικασιών. Ειδικότερα, εισάγονται περιορισμένες και στοχευμένες διευκρινίσεις στη μεταρρύθμιση για την ενίσχυση της εποπτείας των ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών ταμείων, στη μεταρρύθμιση του σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη μητρώου παρακολούθησης υποχρεώσεων και στη μεταρρύθμιση για ένα νέο νομικό πλαίσιο και σύστημα ανταλλαγής δεδομένων και γραφείων πίστης. Δύο μέτρα τροποποιούνται λόγω σφάλματος εκ παραδρομής.

Συνιστώσα 4.1 (αναβάθμιση υποδομής για συνδεσιμότητα): δύο μέτρα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας επηρεάζονται από την πρόταση τροποποίησης. Το πρώτο μέτρο τροποποιείται με βάση το άρθρο 21 λόγω της αλλαγής των πρακτικών των φορέων της αγοράς που δεν εκδήλωσαν κανένα ενδιαφέρον για το πρόγραμμα. Το δεύτερο τροποποιείται με βάση το άρθρο 18 (κατάργηση της επένδυσης για υποθαλάσσια σύνδεση με την Ελλάδα).

Συνιστώσα 4.2 (προώθηση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης): πέντε μέτρα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας επηρεάζονται από την πρόταση τροποποίησης· τα τέσσερα βάσει του άρθρου 21, ενώ μία τροποποίηση οφείλεται αποκλειστικά σε σφάλμα εκ παραδρομής. Οι προτάσεις βάσει του άρθρου 21 αφορούν κυρίως: i) τη μείωση των στόχων για τη μονάδα ψηφιακών υπηρεσιών (Digital Services Factory), καθώς οι κυπριακές αρχές προσδιόρισαν ένα πιο επικεντρωμένο στον πολίτη και αποτελεσματικότερο οργανωτικό μοντέλο για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών· ii) τη μείωση ενός ενδιάμεσου στόχου για την ψηφιοποίηση σε διάφορα υπουργεία/υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης, μεταξύ άλλων λόγω των συνεπειών του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας και των σημείων συμφόρησης στην αλυσίδα εφοδιασμού· iii) την αναβολή τριών ενδιάμεσων στόχων (για τη μεταρρύθμιση του κρατικού υπολογιστικού νέφους, κυρίως λόγω της ανάγκης να ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες κυβερνοεπιθέσεις στην Κύπρο και, κατ' επέκταση, της ανάγκης θέσπισης νέας στρατηγικής κυβερνοασφάλειας, για την ψηφιοποίηση σε διάφορα υπουργεία/υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης για τους προαναφερθέντες λόγους και για την ψηφιοποίηση της Αρχής Λιμένων Κύπρου, λόγω έλλειψης τεχνικών απαιτήσεων και προδιαγραφών που θα ήταν απαραίτητες για την προκήρυξη της πρόσκλησης υποβολής προσφορών και, κατά συνέπεια, για την υπογραφή της σύμβασης).

Συνιστώσα 5.1 (εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση): τέσσερα μέτρα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας επηρεάζονται από την πρόταση τροποποίησης, βάσει του άρθρου 21 και λόγω σφάλματος εκ παραδρομής: i) κατάργηση της κατασκευής μίας από τις δύο τεχνικές σχολές που είχαν προγραμματιστεί αρχικά, λόγω πληθωρισμού· ii) καθυστέρηση κατά ένα έτος του ψηφιακού μετασχηματισμού των σχολικών μονάδων λόγω της προσφυγής κατά των διαδικασιών υποβολής προσφορών σε συνδυασμό με τις ιδιαιτερότητες αυτού του τεχνολογικού έργου, που είχαν ως αποτέλεσμα να μην είναι διαθέσιμος ο τεχνολογικός εξοπλισμός που προσδιορίζεται στα τεύχη δημοπράτησης· και iii) τροποποίηση της μεταρρύθμισης για την επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων ετών λόγω του

σχεδιασμού καλύτερου εναλλακτικού τρόπου εφαρμογής της μεταρρύθμισης, δεδομένου ότι η δημιουργία επιπρόσθετης χωρητικότητας στους δημόσιους και δημοτικούς παιδικούς σταθμούς, σε συνδυασμό με συνοδευτικό προσωρινό καθεστώς επιδοτήσεων, αναμένεται να έχει πιο θετικό αντίκτυπο με σημαντικά μεγαλύτερη διάρκεια, παρά το μεγαλύτερο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Συνιστώσα 5.2 (αγορά εργασίας, κοινωνική προστασία και ένταξη): τέσσερα μέτρα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας επηρεάζονται από την πρόταση τροποποίησης. Η Κύπρος εξακολουθεί να φιλοδοξεί για τη δημιουργία 26 δομών συνολικά, συμπεριλαμβανομένων δομών για παιδιά ή άτομα με αναπηρία, και κατοικιών για παιδιά, εφήβους με διαταραχές συμπεριφοράς και άτομα με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας, ωστόσο η υλοποίηση θα πραγματοποιηθεί μέσω κυβερνητικού φορέα, λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος εκ μέρους του ιδιωτικού τομέα. Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων και την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών κοινωνικών ασφαλίσεων, η Κύπρος ζήτησε να διορθωθεί ένα σφάλμα εκ παραδρομής για τον καθορισμό των παραδειγμάτων κοινωνικών παροχών που περιγράφονται στο ορόσημο, όπως προβλέπεται στο αρχικό σχέδιο. Ο προϋπολογισμός της επένδυσης για τη δημιουργία κέντρων παιδικής μέριμνας στους δήμους τροποποιείται λόγω πληθωρισμού.

Συνιστώσα 6.1 (κεφάλαιο για το REPowerEU):

Στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU και βάσει του άρθρου 21γ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Κύπρος πρότεινε μέτρα για δύο νέες επενδύσεις, δύο νέες μεταρρυθμίσεις και πέντε κλιμακούμενες επενδύσεις:

Η μεταρρύθμιση C6.1R1 σχετικά με τη ρύθμιση και διευκόλυνση της συμμετοχής των ενεργών πελατών, των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα συνίσταται στη δημιουργία τουλάχιστον ενός σημείου επαφής με την επέκταση του ενιαίου σημείου επαφής που έχει συσταθεί σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η μεταρρύθμιση αυτή αναμένεται να καταστήσει δυνατή την υιοθέτηση έργων ανανεώσιμης ενέργειας στη χώρα, επιτρέποντας έτσι την ταχύτερη διείσδυση της ανανεώσιμης ενέργειας στην οικονομία.

Η μεταρρύθμιση C6.1R2 σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σταθμών επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής εστιάζει στη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για τη διαμόρφωση κανονιστικών πλαισίων όσον αφορά την προμήθεια υπηρεσιών ευελιξίας από τον διαχειριστή συστήματος διανομής (ΔΣΔ), καθώς και τη σύνδεση των σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής. Η μεταρρύθμιση αυτή αναμένεται να διευκολύνει την ανάπτυξη ηλεκτρικών οχημάτων και να επιτρέψει στους τελικούς καταναλωτές να συμμετέχουν ενεργά στην ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Η επένδυση C6.1I1 για την κλιμάκωση του μέτρου C2.1I2: Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, καθώς και αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, μεταξύ άλλων σε νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να αυξήσει τον αριθμό των κατοικιών,

συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας, με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτόν την εξοικονόμηση ενέργειας και αντιμετωπίζοντας περαιτέρω την ενεργειακή φτώχεια.

Η επένδυση C6.1I2 για την κλιμάκωση του μέτρου C2.1I3: Ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας από τις τοπικές αρχές / τον ευρύτερο δημόσιο τομέα αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας ανά έτος για τις τοπικές αρχές και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Η επένδυση C6.1I3 για την προώθηση της εκτεταμένης ενεργειακής αναβάθμισης του αποθέματος κατοικιών αποσκοπεί στη μείωση πρωτογενούς και τελικής ενεργειακής κατανάλωσης και των εκπομπών CO_2 στα υφιστάμενα νοικοκυριά. Επιπλέον, το σύστημα θα προωθεί την εγκατάσταση συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα εν λόγω νοικοκυριά. Το πρόγραμμα ανακαίνισης αναμένεται να οδηγήσει, κατά μέσο όρο, σε μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας κατά 30 % στα ανακαινισμένα κτίρια.

Η επένδυση C6.1I4 για την κλιμάκωση του μέτρου C2.2I3: Προώθηση της ευρείας χρήσης των ηλεκτρικών οχημάτων θα αυξήσει τον αριθμό των ηλεκτρικών οχημάτων που αγοράζονται, με αποτέλεσμα να αυξηθούν τα κίνητρα για τη στροφή των επιχειρήσεων και των ατόμων σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και, κατ' επέκταση, για τη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές.

Η επένδυση C6.1I5 για την κλιμάκωση του μέτρου C3.1I7: Πρόγραμμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ενεργειακής απόδοσης των μεγάλων επιχειρήσεων στην Κύπρο θα αυξήσει τον αριθμό των μεγάλων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη, σε όλους τους οικονομικούς τομείς, με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης μέσω μέτρων ενεργειακής απόδοσης, εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Η επένδυση C6.1I6 για την κλιμάκωση του μέτρου C3.2I3: Θεματικό πρόγραμμα χρηματοδότησης έρευνας και καινοτομίας σχετικά με την πράσινη μετάβαση θα αυξήσει τον αριθμό των επιχειρήσεων που επιδίδονται σε δραστηριότητες E&K για την πράσινη μετάβαση, χάρη στην παρεχόμενη στήριξη.

Η επένδυση C6.1I7: Θεματική έρευνα σε επιχειρήσεις για λύσεις παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής ενέργειας εστιάζει στην παροχή επιχορηγήσεων για στοχευμένες δραστηριότητες E&K με στόχο την παροχή λύσεων σε σημεία συμφόρησης που εντοπίζονται στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τη διανομή ενέργειας (υποδομές, αποθήκευση, δίκτυο κ.λπ.), οι οποίες θα ενισχύσουν τη λειτουργικότητα και την αποδοτικότητα των υποδομών του εθνικού δικτύου, θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και θα μειώσουν σημαντικά τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας.

Πίνακας νέων και τροποποιημένων συνιστωσών και συναφών δαπανών.

Συνιστώσα	Κατάσταση	Κόστος (σε εκατ. EUR)
1.1 Ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας, ενίσχυση της πολιτικής προστασίας	Τροποποιήθηκε	74
2.1 Κλιματική ουδετερότητα, ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμη ενέργεια	Τροποποιήθηκε	261
2.2 Βιώσιμες μεταφορές	Τροποποιήθηκε	90
2.3 Έξυπνη και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	Τροποποιήθηκε	76
3.1 Νέο μοντέλο ανάπτυξης και διαφοροποίηση της οικονομίας	Τροποποιήθηκε	126
3.2 Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας	Τροποποιήθηκε	64
3.3 Υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	Τροποποιήθηκε	39
3.4 Εκσυγχρονισμός των δημόσιων και τοπικών αρχών, βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και καταπολέμηση της διαφθοράς	Τροποποιήθηκε	95
3.5 Διασφάλιση της δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας	Τροποποιήθηκε	45
4.1 Αναβάθμιση υποδομών για συνδεσιμότητα	Τροποποιήθηκε	45
4.2 Προώθηση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης	Τροποποιήθηκε	36
5.1 Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση	Τροποποιήθηκε	85
5.2 Αγορά εργασίας, κοινωνική προστασία και ένταξη	Τροποποιήθηκε	79
6.1 REPowerEU	Νέα	105
ΣΥΝΟΛΟ		**1 221**

Άλλα στοιχεία που δεν καλύπτονται από τα κριτήρια αξιολόγησης

Η προηγούμενη περιγραφή των πτυχών υλοποίησης και παρακολούθησης του σχεδίου, καθώς και της ισότητας των φύλων, όπως αποτυπώνεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (2021) 196[1] final, εξακολουθεί να ισχύει. Επίσης, στο πλαίσιο της επένδυσης 2.1I2 για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, καθώς και για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας σε νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία κλιμακώνεται στο πλαίσιο του νέου κεφαλαίου για το REPowerEU, διευρύνεται ο ορισμός των ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας που μπορούν να επωφεληθούν από το πρόγραμμα, με την προσθήκη οκτώ νέων κατηγοριών ευάλωτων ομάδων (οι οποίες διαφοροποιούνται κυρίως με βάση εισοδηματικά κριτήρια και κριτήρια αναπηρίας) και, με τον τρόπο αυτόν, δίνεται η δυνατότητα σε περίπου 1 400 περισσότερα νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές να επωφεληθούν από το πρόγραμμα.

[1] Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Ανάλυση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου που συνοδεύει το έγγραφο «Πρόταση εκτελεστικής απόφαση του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου» [COM(2021) 398 final].

- Οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και οι κανόνες ανταγωνισμού ισχύουν πλήρως για τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Τα ενωσιακά κονδύλια που διοχετεύονται μέσω των αρχών των κρατών μελών, όπως τα κονδύλια του ΜΑΑ, θεωρούνται κρατικοί πόροι και μπορούν να αποτελέσουν κρατική ενίσχυση. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον υφίσταται κρατική ενίσχυση, τα μέτρα αυτά πρέπει να κοινοποιηθούν και να εγκριθούν από την Επιτροπή πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης από τα κράτη μέλη, εκτός εάν τα εν λόγω μέτρα καλύπτονται από υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων ή πληρούν τις ισχύουσες προϋποθέσεις κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, ιδίως του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ), με τον οποίο ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων κηρύσσονται συμβατές με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ. Όταν υφίσταται κρατική ενίσχυση και απαιτείται κοινοποίηση, το κράτος μέλος υποχρεούται να κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης πριν από τη χορήγησή τους, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η αυτοαξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων που διενήργησε η Κύπρος στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί κοινοποίηση κρατικής ενίσχυσης. Στον βαθμό που η Κύπρος θεωρεί ότι ένα συγκεκριμένο μέτρο που περιλαμβάνεται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συνιστά ενίσχυση ήσσονος σημασίας ή ενίσχυση που απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης, είναι υποχρέωσή της να διασφαλίσει την πλήρη συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες.

3. ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

3.1. Ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση

Το τροποποιημένο σχέδιο της Κύπρου μαζί με το κεφάλαιο για το REPowerEU περιλαμβάνει ένα ισόρροπο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που συμβάλλουν στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης, με αναφορά στους έξι πυλώνες του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η τροποποίηση του σχεδίου μαζί με το κεφάλαιο για το REPowerEU δεν επηρεάζει την αξιολόγηση της συμβολής του σχεδίου στους διάφορους πυλώνες, δεδομένου ότι η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του ΣΑΑ δεν έχουν αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση της ολοκληρωμένης και επαρκώς ισορροπημένης απάντησης του σχεδίου στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και στην κατάλληλη συμβολή του και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού ΜΑΑ, όπως περιγράφεται αναλυτικά στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2021) 196 final.

Τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030 και του στόχου κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ έως το 2050. Τα προτεινόμενα μέτρα αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων για την υιοθέτηση της ανανεώσιμης ενέργειας, στη θέσπιση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και στην ενθάρρυνση της χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων. Η εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη στήριξη των στόχων του άρθρου 21γ παράγραφος 3 στοιχεία β), ε) και στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η νέα επένδυση για την ενεργειακή απόδοση είναι ιδιαίτερα φιλόδοξη, καθώς στόχος του μέτρου είναι η επίτευξη, κατά μέσο όρο, τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ανακαίνισης, όπως ορίζεται στη σύσταση της Επιτροπής (ΕΕ) 2019/786 για την ανακαίνιση κτιρίων. Το κλιμακούμενο καθεστώς στήριξης για την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων θα αυξήσει τα κίνητρα ώστε οι επιχειρήσεις και τα άτομα να στραφούν σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και, κατ' επέκταση, να μειώσουν την κατανάλωση και, συνεπώς, την εξάρτηση από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές. Αξιοσημείωτες είναι επίσης και οι δύο επενδύσεις στον τομέα της θεματικής έρευνας και καινοτομίας που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση και τα ενεργειακά ζητήματα.

Κάλυψη των έξι πυλώνων του μηχανισμού από τις συνιστώσες του τροποποιημένου κυπριακού ΣΑΑ

● = οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις της συνιστώσας συμβάλλουν σημαντικά στον πυλώνα· ○ = η συνιστώσα συμβάλλει εν μέρει στον πυλώνα

Συνιστώσα	Πράσινη μετάβαση	Ψηφιακός μετασχηματισμός	Έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	Κοινωνική και εδαφική συνοχή	Υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα	Πολιτικές για την επόμενη γενιά
Ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας, ενίσχυση της πολιτικής προστασίας	○	●	○	●	●	●
Κλιματική ουδετερότητα, ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμη ενέργεια	●	○	●	●	○	○
Βιώσιμες μεταφορές	●	○	●	○		○
Έξυπνη και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	●	○				○
Νέο μοντέλο ανάπτυξης και διαφοροποίηση της οικονομίας	○	○	●	●	○	○
Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας	○	○	●		○	
Υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων		○	●		○	
Εκσυγχρονισμός των δημόσιων και τοπικών αρχών, βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και καταπολέμηση της διαφθοράς	○	●	●	○	●	○
Διασφάλιση της δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας		○	●		●	
Αναβάθμιση υποδομών για συνδεσιμότητα		●	●	●	○	●

Συνιστώσα	Πράσινη μετάβαση	Ψηφιακός μετασχηματισμός	Έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	Κοινωνική και εδαφική συνοχή	Υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα	Πολιτικές για την επόμενη γενιά
Προώθηση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης		●	●	●	○	●
Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος, αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση	●	●	●	○	●	●
Αγορά εργασίας, κοινωνική προστασία και ένταξη	○	●	●	●	●	●
Κεφάλαιο για το REPowerEU	●		○	○		

***

Βάσει του συνόλου των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προβλέπει να πραγματοποιήσει η Κύπρος, το οικείο τροποποιημένο ΣΑΑ συνεχίζει να αντιπροσωπεύει, σε μεγάλο βαθμό, μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και, με τον τρόπο αυτόν, συμβάλλει κατάλληλα και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού ΜΑΑ, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων και της χρηματοδοτικής κατανομής για την Κύπρο. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.1 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

Η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου δεν έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση (βαθμολόγηση Α) σύμφωνα με την οποία το σχέδιο αντιπροσωπεύει μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και, με τον τρόπο αυτόν, συμβάλλει κατάλληλα και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού ΜΑΑ, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων και της χρηματοδοτικής κατανομής [για το οικείο κράτος μέλος].

3.2. Σύνδεση με τις ειδικές συστάσεις και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

Συνολικά, το τροποποιημένο ΣΑΑ της Κύπρου αποτελεί ολοκληρωμένη και επαρκή απάντηση στις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος. Παρότι στο τροποποιημένο σχέδιο καταργούνται ορισμένα μέτρα, εισάγονται επίσης νέες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU, οι οποίες συμβάλλουν στη συνέχιση της κάλυψης σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις (CSR).

Στις ειδικές συστάσεις του 2022 και του 2023 στον τομέα της ενέργειας, διατυπώθηκε σύσταση στην Κύπρο να μειώσει τη συνολική της εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να διαφοροποιήσει

τον ενεργειακό της εφοδιασμό. Η Κύπρος θα επιδιώξει να αξιοποιήσει όλο το αναξιοποίητο δυναμικό για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας και να επιταχύνει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με τη χρήση κατάλληλων οικονομικών μέσων και με την υλοποίηση περαιτέρω επενδύσεων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας. Επιπροσθέτως, η Κύπρος θα επιταχύνει την ανάπτυξη διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας, θα αυξήσει τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, μεταξύ άλλων με σκοπό τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας, και θα καταβάλει προσπάθειες για τη στροφή προς βιώσιμες μεταφορές. Τέλος, κρίνεται αναγκαίο να καταβληθούν προσπάθειες πολιτικής που να στοχεύουν στην παροχή και την απόκτηση πράσινων δεξιοτήτων.

Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU αναμένεται να προωθήσουν τις βιώσιμες μεταφορές που βασίζονται στην ανανεώσιμη ενέργεια και να ενισχύσουν την έρευνα και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση. Δύο κλιμακούμενα μέτρα για τη θέσπιση προγράμματος χρηματοδότησης έρευνας και της καινοτομίας για την πράσινη μετάβαση και για την προώθηση της θεματικής έρευνας σε επιχειρήσεις για λύσεις παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής ενέργειας θα επεκτείνουν τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη μετάβαση και θα συμβάλουν στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας, σύμφωνα με την ειδική σύσταση 4 του 2023. Επιπλέον, η Κύπρος σημειώνει πρόοδο όσον αφορά τη σύσταση για την ανάπτυξη των ΑΠΕ (CSR 4 του 2022, 2023) μέσω μέτρων για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε κατοικίες, μέτρων που ενθαρρύνουν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τις δημόσιες αρχές και διευκολύνουν τη μετάβαση των τοπικών κοινοτήτων προς τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν, καθώς και μέσω της θέσπισης του κανονιστικού πλαισίου για τη λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων. Τα προαναφερθέντα μέτρα συμβάλλουν επίσης στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα μέσω της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού. Η σύσταση σχετικά με τη μετάβαση σε βιώσιμες μεταφορές πρόκειται να υλοποιηθεί με το μέτρο για την προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων και τη θέσπιση του κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής (CSR 4.6 του 2022, 2023).

Το κεφάλαιο για το REPowerEU αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης. Η Κύπρος επεκτείνει και επιταχύνει την ενεργειακή απόδοση με τη θέσπιση μέτρων για την ενεργειακή απόδοση των κατοικιών και των τοπικών και δημόσιων αρχών, καθώς και μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης των μεγάλων επιχειρήσεων και του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών (CSR 4.5 του 2022, CSR 4.4 του 2023). Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών, συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, αναμένεται να μειώσει την ενεργειακή φτώχεια στην Κύπρο (CSR 4.5 του 2023). Η σύσταση που αφορά τις επενδύσεις στο κυπριακό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και τον εκσυγχρονισμό του καθώς και την ενίσχυση των λύσεων αποθήκευσης καλύπτεται με το μέτρο σχετικά με τη θεματική έρευνα σε επιχειρήσεις για λύσεις παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής ενέργειας (CSR 4.2 του 2023).

Ορισμένα μέτρα για την κυκλική οικονομία, τη διαχείριση των υδάτων και την ψηφιοποίηση τροποποιήθηκαν, καταργήθηκαν εν μέρει ή εξ ολοκλήρου, χωρίς να μειωθεί σημαντικά η

φιλοδοξία του σχεδίου. Η κατασκευή της υποδομής της Ανατολικής Λευκωσίας για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων από την επεξεργασία λυμάτων και δύο κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής καθώς και η διανομή κάδων κομποστοποίησης σε αγροτικές περιοχές έχουν αφαιρεθεί από το σχέδιο λόγω της μείωσης των κονδυλίων. Η δημιουργία μονάδας στην Ορούντα για τη διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων και ζωικών υποπροϊόντων καταργήθηκε δυνάμει του άρθρου 21 λόγω απρόβλεπτων περιπλοκών και καθυστερήσεων στις προμήθειες. Η επένδυση σε υποβρύχιο καλώδιο δεδομένων προς την Ελλάδα (C4.1I3) καταργήθηκε επίσης στο σχέδιο λόγω της μείωσης των κονδυλίων, λαμβανομένων επίσης υπόψη των ιδιωτικών πρωτοβουλιών για άλλα υποβρύχια καλώδια που προέκυψαν μετά την έγκριση του αρχικού σχεδίου. Ωστόσο, τα υπόλοιπα μέτρα του τροποποιημένου σχεδίου εξακολουθούν να ανταποκρίνονται σημαντικά στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με την κυκλική οικονομία, τη διαχείριση των αποβλήτων και την επίσπευση των επενδύσεων στην ψηφιοποίηση (CSR 4.2 του 2019, CSR 3.5 του 2020, CSR 3.7 του 2020).

***

Λαμβανομένων υπόψη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προβλέπει να πραγματοποιήσει η Κύπρος, το οικείο τροποποιημένο ΣΑΑ αναμένεται να συμβάλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές συστάσεις ή των προκλήσεων που προσδιορίζονται σε άλλα σχετικά έγγραφα που έχει εγκρίνει επίσημα η Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Το τροποποιημένο ΣΑΑ αποτελεί επαρκή απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση της Κύπρου. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.2 του παραρτήματος V <u>του</u>~~του~~ κανονισμού ΜΑΑ.

3.3. Αναπτυξιακό δυναμικό, δημιουργία θέσεων εργασίας, οικονομική, θεσμική και κοινωνική ανθεκτικότητα, ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, μετριασμός των επιπτώσεων της κρίσης και κοινωνική εδαφική συνοχή και σύγκλιση

***

Η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου δεν έχουν αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση (βαθμολόγηση Α) της συμβολής του σχεδίου στο αναπτυξιακό δυναμικό, στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα του κράτους μέλους, της συμβολής του στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους, και στον μετριασμό του οικονομικού και κοινωνικού αντίκτυπου της κρίσης λόγω COVID-19, ώστε να ενισχυθούν η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και η σύγκλιση στην Ένωση.

3.4. Η αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»

Το τροποποιημένο κυπριακό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται να συνεχίσει να διασφαλίζει ότι κανένα μέτρο που περιλαμβάνεται στο σχέδιο δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους, κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού για την ταξινόμηση.
Στο τροποποιημένο σχέδιο αξιολογείται η συμμόρφωση με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται στην τεχνική καθοδήγηση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2021/C 58/01). Η αξιολόγηση διενεργείται συστηματικά για κάθε τροποποιημένη μεταρρύθμιση και επένδυση σύμφωνα με την προσέγγιση των δύο σταδίων. Από την αξιολόγηση συνάγεται ότι, σε όλα τα τροποποιημένα μέτρα, είτε δεν υπάρχει κίνδυνος σημαντικής βλάβης είτε, όταν εντοπίζεται κίνδυνος, διενεργείται λεπτομερέστερη αξιολόγηση που αποδεικνύει την απουσία σημαντικής βλάβης.

Όσον αφορά τα μέτρα στο πλαίσιο του REPowerEU, οι αυτοαξιολογήσεις ως προς τη μη πρόκληση σημαντικής βλάβης για τα διάφορα μέτρα ενεργειακής απόδοσης καθιστούν σαφές ότι οι προβλεπόμενες εργασίες κατασκευής/ανακαίνισης και αντικατάστασης εξοπλισμού δεν αφορούν κτίρια που βρίσκονται εντός ή κοντά σε ευαίσθητες ως προς τη βιοποικιλότητα περιοχές, ότι, σε περίπτωση χρήσης βιομάζας, θα είναι τοπικής προέλευσης, θα αποτελείται από επεξεργασμένα υπολείμματα υλοτομίας και θα αντιστοιχεί στα κριτήρια βιωσιμότητας της οδηγίας RED II (2018/2001/ΕΕ) και ότι τουλάχιστον το 70 % (κατά βάρος) των μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών, κατεδαφίσεων και άλλων υλικών αποβλήτων, τα οποία παράγονται στον εργοτάξιο, θα προετοιμάζονται για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και άλλη ανάκτηση υλικών, συμπεριλαμβανομένων εργασιών επίχωσης με τη χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων και το πρωτόκολλο της ΕΕ για τη διαχείριση αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων. Επίσης, θα ληφθούν μέτρα για τη μείωση του θορύβου, της σκόνης και των εκπομπών ρύπων κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής/ανακαίνισης. Τα μέτρα (π.χ. για τα ηλεκτρικά οχήματα, την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της πράσινης μετάβασης) είναι ως επί το πλείστον άνευ προβλημάτων από

την άποψη της αρχής της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης και κανένα δεν απαιτεί παρέκκλιση από την εν λόγω αρχή.

Όταν είναι απαραίτητο, οι απαιτήσεις της αξιολόγησης βάσει της αρχής της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης ενσωματώνονται στον σχεδιασμό του μέτρου και προσδιορίζονται σε ορόσημο ή στόχο του εν λόγω μέτρου. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται ότι οποιαδήποτε εκταμίευση για τα αντίστοιχα μέτρα μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον αφού διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης. Για παράδειγμα, για ορισμένα μέτρα για τα οποία απαιτούνται προσκλήσεις υποβολής έργων ή προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή συγκεκριμένων έργων, όπως η παροχή στήριξης σε εταιρείες για επενδύσεις στην ασφάλεια, η αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης τηρείται μέσω της διασφάλισης ότι οι όροι αναφοράς και άλλα έγγραφα τεκμηρίωσης εμποδίζουν την επιλογή δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να βλάψουν σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους. Αυτό ενσωματώνεται και στα ορόσημα του μέτρου.

***

Λαμβανομένης υπόψη της αξιολόγησης όλων των προβλεπόμενων μέτρων, κανένα μέτρο για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων που περιλαμβάνεται στο τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένου του οικείου κεφαλαίου για το REPowerEU, δεν αναμένεται να βλάψει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 (αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»). Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.4 του παραρτήματος V <u>του</u>~~του~~ κανονισμού ΜΑΑ.

3.5. Πράσινη μετάβαση

Όλα τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν, καθώς και στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης για το κλίμα με ορίζοντα το 2030 και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ έως το 2050.

Στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU, προστίθενται δύο μεταρρυθμίσεις οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην πράσινη μετάβαση, καθιστώντας δυνατή την υλοποίηση έργων ανανεώσιμης ενέργειας στη χώρα, διευκολύνοντας την ανάπτυξη ηλεκτρικών οχημάτων και επιτρέποντας στους τελικούς καταναλωτές να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Μία νέα επένδυση και τρεις κλιμακούμενες επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και στην αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας σε πολλά δημόσια και ιδιωτικά κτίρια και επιχειρήσεις. Μία κλιμακούμενη επένδυση αναμένεται να παράσχει κίνητρα στις επιχειρήσεις και στα άτομα ώστε να στραφούν σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και, κατ' επέκταση, να μειώσουν την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές, ενώ δύο επενδύσεις (μία κλιμακούμενη και μία νέα) στον τομέα της Ε&Κ θα αυξήσουν τον αριθμό των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε δραστηριότητες πράσινης μετάβασης στον τομέα της Ε&Κ και θα παράσχουν κίνητρα για στοχευμένες δραστηριότητες Ε&Κ προκειμένου να βρεθούν λύσεις για τα σημεία συμφόρησης που εντοπίζονται στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τη διανομή ενέργειας, οι οποίες

θα ενισχύσουν τη λειτουργικότητα και την αποδοτικότητα των υποδομών του εθνικού δικτύου, θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και θα μειώσουν σημαντικά τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας.

Όλα τα νέα ή τροποποιημένα μέτρα αναμένεται να έχουν μακροπρόθεσμο αντίκτυπο.

Κλιματικός στόχος

Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που προβλέπονται για το επιμέρους κριτήριο 5β, τα μέτρα του τροποποιημένου ΣΑΑ (συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU) για τη στήριξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής αντιπροσωπεύουν το 45 % της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς του σχεδίου (δηλαδή πάνω από το απαιτούμενο 37 %), βάσει της μεθοδολογίας για την παρακολούθηση των κλιματικών στόχων που καθορίζεται στο παράρτημα VI του κανονισμού ΜΑΑ. Οι συνιστώσες 2.1 (Κλιματική ουδετερότητα, ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμη ενέργεια: κυρίως τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, η έξυπνη υποδομή μέτρησης και η προστασία δασών από πυρκαγιές), 2.2 (Βιώσιμες μεταφορές: έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας και προώθηση ηλεκτρικών οχημάτων) και 2.3 (Έξυπνη και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων) συμβάλλουν ιδιαίτερα σημαντικά στον κλιματικό στόχο.
Επιπροσθέτως, τα προτεινόμενα μέτρα στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU για τη στήριξη των στόχων για την κλιματική αλλαγή αντιπροσωπεύουν το 95 % του συνολικού εκτιμώμενου κόστους του κεφαλαίου, με βάση τη μεθοδολογία για την παρακολούθηση των κλιματικών στόχων που καθορίζεται στο παράρτημα VI του κανονισμού ΜΑΑ.

***

Λαμβανομένης υπόψη της αξιολόγησης όλων των προβλεπόμενων μέτρων, το τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του οικείου κεφαλαίου για το REPowerEU, αναμένεται, σε μεγάλο βαθμό, να συμβάλει σημαντικά στην πράσινη μετάβαση ή να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που απορρέουν από αυτήν, και διασφαλίζει ότι τουλάχιστον το 37 % ~~των συνολικών κονδυλίων~~της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς του συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου για το κλίμα. Τουλάχιστον το 37 % του συνολικού εκτιμώμενου κόστους του κεφαλαίου για το REPowerEU συμβάλλει στον στόχο για το κλίμα. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου 2.5 του παραρτήματος V του~~του~~ κανονισμού ΜΑΑ.

3.6. Ψηφιακή μετάβαση

Το τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επιφέρει τροποποιήσεις στο κόστος δύο μέτρων που σχετίζονται με την ψηφιακή μετάβαση (Βελτίωση, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων της Κύπρου — Ψηφιοποίηση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, ηλεκτρονική πλατφόρμα υπολογιστικού νέφους για τη βελτίωση του εμπορίου και της συμμετρίας πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού φρέσκων προϊόντων) και καταργεί δύο μέτρα βάσει του άρθρου 18 του κανονισμού ΜΑΑ (Εξορθολογισμός του συστήματος βάρδιας μέσω της εφαρμογής εκ περιτροπής συστήματος σχεδιασμού, υποβρύχιο καλώδιο δεδομένων προς την Ελλάδα) και δεν περιλαμβάνει νέα μέτρα (στο κεφάλαιο για το REPowerEU) που συμβάλλουν στην ψηφιακή μετάβαση. Με βάση τη μεθοδολογία που ορίζεται στο παράρτημα VII του κανονισμού ΜΑΑ, η συμβολή στους ψηφιακούς στόχους αντιπροσωπεύει το 24,6 % της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς του τροποποιημένου σχεδίου (εξαιρουμένου του κεφαλαίου για το REPowerEU), αύξηση κατά 1,6 εκατοστιαίες μονάδες λόγω μείωσης της χρηματοδοτικής

συνεισφοράς. Η συμβολή στην ψηφιακή μετάβαση εξακολουθεί να προέρχεται από 12 συνιστώσες του σχεδίου, με 44 μέτρα που ανταποκρίνονται στις ψηφιακές προτεραιότητες (επί συνόλου 135 για το σύνολο του σχεδίου).

***

Λαμβανομένων υπόψη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που προβλέπει να πραγματοποιήσει η Κύπρος, το οικείο τροποποιημένο ΣΑΑ αναμένεται να συμβάλει στην ψηφιακή μετάβαση ή να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που απορρέουν από αυτήν και διασφαλίζει ότι τουλάχιστον το 20 % των συνολικών κονδυλίων του (εξαιρουμένων των μέτρων του κεφαλαίου για το REPowerEU) συμβάλλει στη στήριξη των ψηφιακών στόχων. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.6 του παραρτήματος V του ~~του~~ κανονισμού ΜΑΑ.

3.7. Διαρκής αντίκτυπος του σχεδίου

Το τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο του κεφαλαίου για το REPowerEU, περιλαμβάνει νέα μέτρα τα οποία, επιπλέον των υφιστάμενων μέτρων, αναμένεται να έχουν μακροχρόνια θετικά αποτελέσματα στην κυπριακή οικονομία και να δώσουν ώθηση στην πράσινη μετάβασή της. Τα μέτρα στο πλαίσιο του REPowerEU αναμένεται να συμβάλουν στην πράσινη μετάβαση μέσω της προώθησης της βιώσιμης χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μέτρων ενεργειακής απόδοσης στα νοικοκυριά, στον δημόσιο τομέα και στις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας. Επίσης, η μεταρρύθμιση για τη ρύθμιση και διευκόλυνση της συμμετοχής των ενεργών πελατών, των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα καταστήσει δυνατή τη διαρκή υιοθέτηση των έργων ανανεώσιμης ενέργειας στη χώρα, επιτρέποντας έτσι την ταχύτερη διείσδυση της ανανεώσιμης ενέργειας στην οικονομία. Η προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων και η θέσπιση του κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής θα αυξήσουν τα κίνητρα για τις επιχειρήσεις και τα άτομα ώστε να στραφούν σε οχήματα μηδενικών εκπομπών. Τέλος, οι επενδύσεις στη θεματική έρευνα που θα παράσχουν επιχορηγήσεις για στοχευμένη έρευνα και καινοτομία που συνδέεται με τις νέες τεχνολογίες στον τομέα της πράσινης μετάβασης και της ενέργειας θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και θα μειώσουν τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας.

***

Η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου δεν έχουν αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση (βαθμολόγηση Α) του διαρκούς αντίκτυπου του σχεδίου.

3.8. Ορόσημα, στόχοι, παρακολούθηση και υλοποίηση

Η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου δεν έχουν αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση της αποτελεσματικής παρακολούθησης και υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όπως αποτυπώνεται στο έγγραφο SWD(2021) 196 final.

Τα ορόσημα και οι στόχοι του τροποποιημένου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου καθιστούν δυνατή την επαρκή παρακολούθηση της υλοποίησής του. Καθεμία από τις νέες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που εισάγονται στο πλαίσιο του νέου κεφαλαίου για το REPowerEU περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν στόχο και/ή ορόσημο που περιέχει τα βασικά στοιχεία του μέτρου και επιτρέπει την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του. Το νέο αυτό κεφάλαιο περιλαμβάνει σύνολο δεκαπέντε νέων οροσήμων και στόχων (οι μεταρρυθμίσεις θα παρακολουθούνται με βάση δύο ορόσημα, οι επενδύσεις με βάση δύο ορόσημα και έντεκα στόχους). Το συνολικό επίπεδο φιλοδοξίας του τροποποιημένου σχεδίου της Κύπρου αντιστοιχεί ακόμα στο επίπεδο του αρχικού σχεδίου. Επιπλέον, η Κύπρος έχει περιγράψει επαρκώς τους σχετικούς μηχανισμούς επαλήθευσης, τα συστήματα συλλογής δεδομένων και τις αρμοδιότητες, τα οποία μπορούν επίσης να θεωρηθούν σαφή, αξιόπιστα και αποτελεσματικά για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής επίτευξης των οροσήμων και των στόχων.

***

Οι ρυθμίσεις που προτείνει η Κύπρος στο οικείο τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται ότι θα είναι επαρκείς για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, των προτεινόμενων οροσήμων και στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.8 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

3.9. Κοστολόγηση

Η Κύπρος υπέβαλε επιμέρους εκτιμήσεις κόστους για τα νέα μέτρα που συνεπάγονται κάποιο κόστος στο κεφάλαιο για το REPowerEU. Για όλα τα μέτρα των οποίων οι τροποποιήσεις επέφεραν μεταβολή των εκτιμήσεων κόστους ή του σχετικού στόχου, η Κύπρος υπέβαλε επίσης επιμέρους αιτιολογήσεις, μεταξύ άλλων σχετικά με την αναλογικότητα των σχετικών τροποποιήσεων, και νέες επιμέρους εκτιμήσεις κόστους στις περιπτώσεις που οι ουσιώδεις τροποποιήσεις ενός μέτρου επέφεραν μεταβολή των παραδοχών στις οποίες βασίζονταν οι εκτιμήσεις κόστους.

Οι πληροφορίες για το κόστος που υποβλήθηκαν από την Κύπρο είναι εν γένει λεπτομερείς και επαρκώς τεκμηριωμένες. Το κόστος των μέτρων περιγράφεται στο τυποποιημένο υπόδειγμα πίνακα. Επιπλέον, η Κύπρος υπέβαλε λεπτομερείς εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με το κόστος χρησιμοποιώντας επιμέρους αρχεία κοστολόγησης, με σκοπό να περιγραφεί λεπτομερώς η μεθοδολογία στην οποία βασίζονται οι υπολογισμοί του κόστους και να παρασχεθούν σχετικά

αποδεικτικά στοιχεία. Επίσης, η Κύπρος υπέβαλε χωριστά αποδεικτικά στοιχεία όταν χρειαζόταν. Από την αξιολόγηση των εκτιμήσεων κόστους και των συναφών δικαιολογητικών εγγράφων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος του κόστους των νέων μέτρων και των υφιστάμενων μέτρων των οποίων οι τροποποιήσεις οδήγησαν σε νέα εκτίμηση κόστους είναι επαρκώς αιτιολογημένο, εύλογο, βάσιμο, δεν περιλαμβάνει δαπάνες που καλύπτονται από υφιστάμενη ή σχεδιαζόμενη χρηματοδότηση της ΕΕ και είναι ανάλογο προς τον αναμενόμενο οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο των προβλεπόμενων μέτρων. Επιπροσθέτως, οι αλλαγές στις εκτιμήσεις κόστους των άλλων τροποποιημένων μέτρων είναι αιτιολογημένες και αναλογικές.

Εύλογο κόστος

Συνολικά, οι παραδοχές που χρησιμοποίησε η Κύπρος για την εκτίμηση του κόστους των νέων μέτρων στο κεφάλαιο για το REPowerEU και των υφιστάμενων μέτρων των οποίων οι τροποποιήσεις οδήγησαν σε νέα εκτίμηση κόστους παρέχουν εύλογη αιτιολόγηση των βασικών παραγόντων κόστους των μέτρων. Οι υπολογισμοί είναι γενικά διατυπωμένοι με σαφήνεια και επιτρέπουν τον προσδιορισμό της χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας, ακόμη και αν, για περιορισμένο αριθμό μέτρων, οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι πιο περιορισμένες ή λιγότερο σαφείς. Ωστόσο, δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που να επιτρέπουν την αμφισβήτηση των εκτιμήσεων κόστους που υποβλήθηκαν.

Τα νέα μέτρα που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU του κυπριακού σχεδίου και τα υφιστάμενα μέτρα των οποίων οι τροποποιήσεις οδήγησαν σε νέα εκτίμηση κόστους συμμορφώνονται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στον κανονισμό ΜΑΑ. Όλες οι δαπάνες που προκύπτουν αφορούν μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν μετά τον Φεβρουάριο του 2020 και μετά τον Φεβρουάριο του 2022 για τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) δεν περιλαμβάνεται σε καμία από τις εκτιμήσεις κόστους. Ορισμένα από τα νέα μέτρα στο κεφάλαιο για το REPowerEU περιλαμβάνουν προσωρινές επαναλαμβανόμενες δαπάνες που είναι αποδεκτές, καθώς παρέχονται σχετικές αιτιολογήσεις που καταδεικνύουν ότι οι εν λόγω δαπάνες είναι προσωρινές και συνάδουν με τον στόχο των μέτρων.

Ο εύλογος χαρακτήρας του κόστους των άλλων τροποποιημένων μέτρων δεν έχει μεταβληθεί σε σχέση με την αρχική αξιολόγηση των εν λόγω μέτρων, καθώς οι αλλαγές στις εκτιμήσεις κόστους για το σύνολο των μέτρων αυτών είναι δεόντως αιτιολογημένες και αναλογικές. Στην περίπτωση μέτρων που τροποποιούνται βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 για λόγους που σχετίζονται με το κόστος, έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες που αιτιολογούν τις αντικειμενικές περιστάσεις και την αναλογικότητα των αλλαγών στις εκτιμήσεις κόστους ή στον σχετικό στόχο. Στο πλαίσιο αυτό, ο εύλογος χαρακτήρας των εκτιμήσεων κόστους, λαμβανομένων υπόψη των νέων μέτρων του κεφαλαίου για το REPowerEU και των τροποποιημένων μέτρων, έχει αποδειχθεί σε μέτριο βαθμό.

Βάσιμο κόστος

Το ποσό του εκτιμώμενου κόστους των νέων μέτρων που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU και των υφιστάμενων μέτρων των οποίων οι τροποποιήσεις οδήγησαν σε νέα αξιολόγηση κόστους συνάδει με τη φύση και το είδος των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων και

επενδύσεων. Για τα περισσότερα από τα μέτρα αυτά, η Κύπρος υπέβαλε δικαιολογητικά έγγραφα και συνδέσμους προς διαδικτυακές πηγές για την τεκμηρίωση των εκτιμήσεων κόστους, συμπεριλαμβανομένων εξηγήσεων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προηγούμενα έργα σχετίζονται με τις εκτιμήσεις κόστους των νέων μέτρων. Ωστόσο, σε περιορισμένες περιπτώσεις, η συγκρισιμότητα προηγούμενων έργων με εκείνα που προτείνονται στο σχέδιο δεν ήταν δυνατό να διαπιστωθεί πλήρως, εν μέρει λόγω του καινοτόμου χαρακτήρα του μέτρου.

Ο βάσιμος χαρακτήρας του κόστους των άλλων τροποποιημένων μέτρων δεν έχει μεταβληθεί σε σχέση με την αρχική αξιολόγηση των εν λόγω μέτρων, καθώς οι αλλαγές στις εκτιμήσεις κόστους για το σύνολο των μέτρων αυτών είναι δεόντως αιτιολογημένες και αναλογικές. Έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες για την αιτιολόγηση των αντικειμενικών περιστάσεων και της αναλογικότητας των αλλαγών στις εκτιμήσεις κόστους ή στον σχετικό στόχο.

Λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών της εκ των προτέρων αξιολόγησης των εκτιμήσεων κόστους, τα ποσά που προτάθηκαν για χρηματοδότηση κρίθηκαν κατάλληλα και θεωρήθηκε ότι αποδεικνύουν τον βάσιμο χαρακτήρα των εκτιμήσεων κόστους σε μέτριο βαθμό.

Αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης

Η Κύπρος έχει επισημάνει για κάθε επιμέρους νέο μέτρο στο κεφάλαιο για το REPowerEU και για τα υφιστάμενα μέτρα των οποίων οι τροποποιήσεις οδήγησαν σε νέα εκτίμηση κόστους ότι οι δαπάνες που θα χρηματοδοτηθούν από τον ΜΑΑ δεν θα χρηματοδοτηθούν ταυτόχρονα και από άλλες ενωσιακές πηγές χρηματοδότησης. Επιπλέον, οι ρυθμίσεις για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση της διπλής χρηματοδότησης δεν έχουν μεταβληθεί με την τροποποίηση του σχεδίου.

Ανάλογο και οικονομικά αποδοτικό κόστος

Το συνολικό κόστος του τροποποιημένου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου είναι ανάλογο προς τον αναμενόμενο κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο των προβλεπόμενων μέτρων. Μεγάλο μέρος των μέτρων που περιλαμβάνονται στο κυπριακό σχέδιο ανταποκρίνεται στις ειδικές συστάσεις και το συνολικό μέγεθος του κυπριακού σχεδίου, ύψους περίπου 5 % του ΑΕΠ, θα συμβάλει σημαντικά στην ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας. Η πλήρης υλοποίηση του σχεδίου θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο τόσο στο ΑΕΠ όσο και στην απασχόληση βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, αρχικά ως αποτέλεσμα των επενδύσεων και, στη συνέχεια, όλο και περισσότερο χάρη στην αύξηση της παραγωγικότητας που επιφέρουν οι μεταρρυθμίσεις. Ως εκ τούτου, τα προβλεπόμενα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από το σχέδιο φαίνεται να είναι ανάλογα προς τα προβλεπόμενα μέτρα και συνάδουν με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας.

***

Η αιτιολόγηση που παρέχει η Κύπρος για το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του τροποποιημένου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι, σε μέτριο βαθμό, εύλογη και βάσιμη, σύμφωνη με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και ανάλογη προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο. Η Κύπρος έχει παράσχει επαρκείς πληροφορίες και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το ύψος του εκτιμώμενου κόστους των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων του τροποποιημένου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας προς χρηματοδότηση μέσω του

μηχανισμού δεν καλύπτεται από υφιστάμενη ή σχεδιαζόμενη ενωσιακή χρηματοδότηση, Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Β βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.9 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

3.10. Έλεγχοι

Η αρχική αξιολόγηση της αρτιότητας και της επάρκειας του συστήματος ελέγχου και άλλων ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο κυπριακό ΣΑΑ είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις είναι επαρκείς υπό την προϋπόθεση της έγκαιρης εκπλήρωσης ενός ορόσημου που αφορά το σύστημα αποθετηρίου για την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΜΑΑ. Αυτό δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.10 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

Οι κυπριακές αρχές επιβεβαίωσαν ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, καθώς και οι ρυθμίσεις για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση υποθέσεων απάτης, διαφθοράς, συγκρούσεων συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης, οι οποίες αξιολογήθηκαν προηγουμένως, εξακολουθούν να εφαρμόζονται. Επιπλέον, παρασχέθηκαν ορισμένες πρόσθετες διαβεβαιώσεις σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα ορόσημα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της αρχικής εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου —συγκεκριμένα δημιουργία και θέση σε λειτουργία συστήματος αποθετηρίου για την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΜΑΑ. Το σύστημα έπρεπε να περιλαμβάνει, τουλάχιστον, τις ακόλουθες λειτουργίες: α) συλλογή δεδομένων και παρακολούθηση της επίτευξης των οροσήμων και των στόχων· β) συλλογή, αποθήκευση και διασφάλιση της πρόσβασης στα δεδομένα που απαιτούνται βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημεία i) έως iii) του κανονισμού ΜΑΑ. Η επάρκεια των μέτρων αυτών αξιολογήθηκε από την Επιτροπή κατά τη διάρκεια της πρώτης αίτησης πληρωμής.

Οι τροποποιήσεις του αρχικού σχεδίου και η προσθήκη του κεφαλαίου για το REPowerEU δεν επηρεάζουν αυτές καθεαυτές την αρχική αξιολόγηση. Ωστόσο, στο πλαίσιο της τροποποίησης του κυπριακού ΣΑΑ, το οικείο σύστημα ελέγχων πρέπει να επαναξιολογηθεί με βάση το κριτήριο 2.10 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ. Μετά την αρχική αξιολόγηση, η Επιτροπή είχε πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την υλοποίησή του στην πράξη. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τα πορίσματα του ελέγχου σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης που διενήργησε η Επιτροπή στην Κύπρο.

Με βάση τις πληροφορίες αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του κυπριακού ΣΑΑ είναι συνολικά επαρκές, αλλά παρουσιάζει ορισμένες ανεπάρκειες που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Αυτές αφορούν αδυναμία των υφιστάμενων μηχανισμών ελέγχου. Στο πλαίσιο αυτό, προστέθηκε ένα ορόσημο ελέγχων για την αντιμετώπιση των αδυναμιών.

Αρτιότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων

Τα συμπεράσματα της προηγούμενης αξιολόγησης σχετικά με την επάρκεια των ρυθμίσεων όσον αφορά τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των φορέων για τους ελέγχους και τις δικλίδες ελέγχου, τον διαχωρισμό των καθηκόντων και την ανεξαρτησία των φορέων που διενεργούν ελέγχους εξακολουθούν να ισχύουν. Το σχέδιο περιγράφει αναλυτικά τις αρμοδιότητες και τους ρόλους των βασικών φορέων στους τομείς των ελέγχων και των δικλίδων ελέγχου και της πρόληψης της απάτης, συμπεριλαμβανομένων των εξειδικευμένων φορέων και συντονιστών, οι οποίοι διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την τήρηση τόσο της εθνικής όσο και της ενωσιακής νομοθεσίας. Οι μηχανισμοί ελέγχου περιγράφονται διεξοδικά, με λεπτομερείς διαδικασίες επαλήθευσης και σαφείς γραμμές ευθύνης για όλες τις εμπλεκόμενες οντότητες. Το σχέδιο δίνει έμφαση στην ανεξαρτησία των ελεγκτικών υπηρεσιών και εισάγει πολλαπλά επίπεδα δικλίδων ελέγχου για την πρόληψη των παρατυπιών και της διπλής χρηματοδότησης, με διατάξεις για διορθωτικά μέτρα και την ανάκτηση σε περίπτωση που διαπιστωθούν προβλήματα. Περιγράφονται επαρκή συστήματα στελέχωσης, κατάρτισης και παρακολούθησης για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των εν λόγω μέτρων.

Επάρκεια των συστημάτων ελέγχου και άλλων σχετικών ρυθμίσεων

Το σύστημα ελέγχου και οι άλλες ρυθμίσεις για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη χρήση των κονδυλίων που παρέχονται στο πλαίσιο του ΜΑΑ εξακολουθούν να φαίνονται συνολικά επαρκή. Επιβεβαιώνεται η υλοποίηση συστήματος αποθετηρίου για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μέτρων, καθώς και για τη συλλογή δεδομένων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 22 παράγραφος 2 στοιχείο δ) σημεία i) έως iii) του κανονισμού ΜΑΑ. Ωστόσο, οι υπηρεσίες της Επιτροπής εντόπισαν ορισμένες ελλείψεις στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών τους όσον αφορά την έλλειψη κατάλληλων μέτρων για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης σε επίπεδο φορέων υλοποίησης και την έλλειψη σαφούς οριοθέτησης μεταξύ των καθηκόντων ελέγχου και υλοποίησης. Ως εκ τούτου, προστέθηκε ορόσημο για τους ελέγχους προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι αδυναμίες. Για την εκπλήρωση του εν λόγω οροσήμου θα πρέπει να εκδοθούν και να διανεμηθούν σε όλους τους εκτελεστικούς φορείς υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες θα καλύπτουν κρίσιμους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης κινδύνου για όλα τα είδη επαλήθευσης, των επαληθεύσεων διπλής χρηματοδότησης και των διαδικασιών αποφυγής, του χειρισμού παρατυπιών και της καταγγελίας δυσλειτουργιών για παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, των απαιτήσεων διαδρομής ελέγχου, της ολοκληρωμένης εκτίμησης του κινδύνου απάτης για όλες τις αναθέτουσες αρχές, και της θέσπισης ειδικών καθηκόντων στο πλαίσιο της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης για την αντιμετώπιση της απάτης, της διαφθοράς και των συγκρούσεων συμφερόντων, με παράλληλη διασφάλιση της σαφούς οριοθέτησης των ρόλων και της ορθής ευθυγράμμισης των ελέγχων με τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές.

Επάρκεια των ρυθμίσεων για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης από την ΕΕ

Οι ρυθμίσεις που είχαν αξιολογηθεί προηγουμένως όσον αφορά την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διπλής χρηματοδότησης παραμένουν σε ισχύ, όπως αξιολογήθηκαν αρχικά από την Επιτροπή.

Νομική εξουσία και διοικητική ικανότητα όσον αφορά τα ελεγκτικά καθήκοντα

Οι ρυθμίσεις που είχαν αξιολογηθεί προηγουμένως από την Επιτροπή παραμένουν αμετάβλητες, γεγονός που επιβεβαιώνει τη σταθερότητα και την αξιοπιστία των καθιερωμένων δομών και διαδικασιών.

Το βασιλικό διάταγμα 36/2020 θεσπίζει την εθνική δομή για την υλοποίηση του σχεδίου, καθορίζοντας τα καθήκοντα κάθε εμπλεκόμενης οντότητας. Επιπλέον, το σχέδιο περιγράφει σαφώς τον ρόλο και τη δομή του ελέγχου. Στα καθιερωμένα νομικά πλαίσια έχουν καθοριστεί σαφώς οι αρμοδιότητες και οι εντολές των φορέων που είναι επιφορτισμένοι με καθήκοντα ελέγχου και δικλίδων ελέγχου. Το ορόσημο που προστέθηκε περιλαμβάνει απαιτήσεις όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές για τις επαληθεύσεις, καθορίζοντας περαιτέρω τις αρμοδιότητες και τις εντολές των εν λόγω φορέων, όπως προβλέπεται στο ορόσημο 278, οι οποίες αποτελούν μέρος της δεύτερης αίτησης πληρωμής. Οι νομικές εντολές των εμπλεκόμενων οντοτήτων είναι διατυπωμένες με ακρίβεια, γεγονός που εξασφαλίζει σαφήνεια και διαφάνεια. Επιπλέον, η έγκριση και η επιβολή των διαδικασιών παρακολούθησης και υλοποίησης, όπως περιγράφονται αρχικά στο σχέδιο, παγιώθηκαν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 14 Μαΐου 2021. Η απόφαση αυτή επικύρωσε το σχέδιο, αλλά επίσης ανέθεσε σαφώς αρμοδιότητες στα αντίστοιχα όργανα.

***

Οι ρυθμίσεις που προτείνει η Κύπρος στο οικείο τροποποιημένο ΣΑΑ αναμένεται ότι θα είναι επαρκείς για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση του ΣΑΑ, συμπεριλαμβανομένων του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, των οροσήμων και των στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου αξιολόγησης 2.8 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

3.11. Συνοχή

Οι τροποποιήσεις του ΣΑΑ χαρακτηρίζονται από συνοχή στο πλαίσιο κάθε συνιστώσας και παρουσιάζουν θεματικές διασυνδέσεις και συνέργειες μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών, ειδικότερα εκείνων που σχετίζονται με το νέο κεφάλαιο για το REPowerEU.

Τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU βελτίωσαν τη συνοχή του ΣΑΑ με την ενίσχυση των αρχικών μέτρων σχετικά με τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, τα ηλεκτρικά οχήματα και την έρευνα και καινοτομία για την πράσινη μετάβαση. Η νέα μεταρρύθμιση σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής συνδέεται στενά με τις υφιστάμενες και τις κλιμακούμενες επενδύσεις για την προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, ενώ η νέα μεταρρύθμιση σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων συνδέεται στενά με μέτρα που ενθαρρύνουν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε κατοικίες.

Το τροποποιημένο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που αλληλοσυμπληρώνονται. Αυτή η αλληλοσυμπληρωματικότητα αφορά τις συνιστώσες που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση, τις βιώσιμες μεταφορές και το νέο κεφάλαιο για το REPowerEU. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν αντιφατικούς στόχους ούτε πιθανές αρνητικές επιπτώσεις μεταξύ τους.

Για να προαχθεί η ευρύτερη συνοχή μεταξύ των μέσων, ιδίως με τα ταμεία της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής, ενθαρρύνεται η ισόρροπη εδαφική κατανομή των πόρων.

***

Η φύση και η έκταση των προτεινόμενων τροποποιήσεων του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου δεν έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στην προηγούμενη αξιολόγηση (βαθμολόγηση Α) της συνοχής των προτεινόμενων από την Κύπρο δράσεων.

3.12. REPowerEU

Τα μέτρα του κεφαλαίου για το REPowerEU θα συμβάλουν άμεσα στην αύξηση της αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης σε διάφορα κτίρια και επιχειρήσεις, μέσω της νέας μεταρρύθμισης για τη ρύθμιση και διευκόλυνση της συμμετοχής των ενεργών πελατών, των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, μέσω των νέων και κλιμακούμενων μέτρων για επενδύσεις που προωθούν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μεμονωμένα μέτρα ενεργειακής απόδοσης τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Επίσης, η επένδυση που συνιστά κλιμάκωση του μέτρου σχετικά με το σύστημα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μεγάλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον μεταποιητικό τομέα θα αυξήσει τον αριθμό των μεγάλων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη, σε όλους τους οικονομικούς τομείς, για τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης, μέσω μέτρων ενεργειακής απόδοσης ή εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων. Επίσης, και τα δύο μέτρα στον τομέα της θεματικής έρευνας θα αυξήσουν τον αριθμό των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε δραστηριότητες Ε&Κ για την πράσινη μετάβαση, με ιδιαίτερη εστίαση σε λύσεις για τα σημεία συμφόρησης που εντοπίζονται στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τη διανομή ενέργειας, οι οποίες θα ενισχύσουν τη λειτουργικότητα και την αποδοτικότητα των υποδομών του εθνικού δικτύου, θα

επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και θα μειώσουν σημαντικά τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας. Επιπροσθέτως, η μεταρρύθμιση και η κλιμακούμενη επένδυση στον τομέα των ηλεκτρικών οχημάτων θα αυξήσει τον αριθμό των ηλεκτρικών οχημάτων που αγοράζονται, με αποτέλεσμα να αυξηθούν τα κίνητρα για τη στροφή των επιχειρήσεων και των ατόμων σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και, κατ' επέκταση για τη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές. Συνεπώς, όλα αυτά τα μέτρα θα συμβάλουν εντέλει στην ενεργειακή ασφάλεια και στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης.

Όλα τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, το κλιμακούμενο πρόγραμμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την ενεργειακή αναβάθμιση των μεγάλων επιχειρήσεων στην Κύπρο και η μεταρρύθμιση για τη ρύθμιση και διευκόλυνση της συμμετοχής των ενεργών πελατών, των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα συμβάλουν άμεσα στον δεύτερο στόχο του REPowerEU για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας και την αύξηση του μεριδίου της ανανεώσιμης ενέργειας. Ειδικότερα, αρκετά από τα προγράμματα ανακαίνισης θα οδηγήσουν σε μείωση της ζήτησης πρωτογενούς ενέργειας στα ανακαινισμένα κτίρια κατά 30 %. Τα μέτρα στον τομέα των ηλεκτρικών οχημάτων και η νέα επένδυση στη θεματική έρευνα σε επιχειρήσεις για λύσεις παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής ενέργειας θα συμβάλουν στον τρίτο στόχο του REPowerEU για την αντιμετώπιση των εσωτερικών και διασυνοριακών σημείων συμφόρησης κατά τη μεταφορά ενέργειας και για τη στήριξη των μεταφορών και των υποδομών μεταφορών με μηδενικές εκπομπές, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρόμων. Ειδικότερα, η μεταρρύθμιση σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής και η επένδυση για την κλιμάκωση του μέτρου σχετικά με την προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων θα διευκολύνουν την ανάπτυξη ηλεκτρικών οχημάτων, με αποτέλεσμα την αύξηση των κινήτρων για τη στροφή των επιχειρήσεων και των ατόμων σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και, κατ' επέκταση, για τη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές. Η προαναφερόμενη επένδυση στη θεματική έρευνα θα εστιάσει στην παροχή επιχορηγήσεων για στοχευμένες δραστηριότητες E&K με στόχο την παροχή λύσεων σε σημεία συμφόρησης που εντοπίζονται στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τη διανομή ενέργειας, οι οποίες θα ενισχύσουν τη λειτουργικότητα και την αποδοτικότητα των υποδομών του εθνικού δικτύου, θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και θα μειώσουν σημαντικά τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας. Τέλος, η κλιμακούμενη επένδυση σε θεματικό πρόγραμμα χρηματοδότησης της έρευνας και της καινοτομίας για την πράσινη μετάβαση θα συμβάλει στον τέταρτο στόχο του REPowerEU για τη στήριξη των ανωτέρω στόχων μέσω της ταχύτερης επανειδίκευσης του εργατικού δυναμικού προς την κατεύθυνση των πράσινων δεξιοτήτων, καθώς και μέσω της στήριξης των αξιακών αλυσίδων σε κρίσιμες πρώτες ύλες και τεχνολογίες που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση. Ένα από τα μέτρα στο πλαίσιο του REPowerEU, συγκεκριμένα η κλιμακούμενη επένδυση για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες και για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην αύξηση του αριθμού των κατοικιών,

συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών ευάλωτων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας, με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση, με αποτέλεσμα την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας και την περαιτέρω αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

Όπως εξηγείται στο σημείο 3.7, τα μέτρα στο πλαίσιο του REPowerEU αναμένεται να συμβάλουν στην πράσινη μετάβαση μέσω της προώθησης της βιώσιμης χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μέτρων ενεργειακής απόδοσης στα νοικοκυριά, στον δημόσιο τομέα και στις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας. Επίσης, η μεταρρύθμιση για τη ρύθμιση και διευκόλυνση της συμμετοχής των ενεργών πελατών, των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα καταστήσει δυνατή τη διαρκή υιοθέτηση έργων ανανεώσιμης ενέργειας στη χώρα, επιτρέποντας έτσι την ταχύτερη διείσδυση της ανανεώσιμης ενέργειας στην οικονομία. Η προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων και η θέσπιση του κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής θα αυξήσουν τα κίνητρα για τις επιχειρήσεις και τα άτομα ώστε να στραφούν σε οχήματα μηδενικών εκπομπών. Ειδικότερα, η μεταρρύθμιση σχετικά με τη θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής και η κλιμακούμενη επένδυση για την προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων αναμένεται να διευκολύνουν την ανάπτυξη ηλεκτρικών οχημάτων, με αποτέλεσμα την αύξηση των κινήτρων για τη στροφή των επιχειρήσεων και των ατόμων σε οχήματα μηδενικών εκπομπών και, κατ' επέκταση, για τη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων στις μεταφορές. Η προαναφερόμενη επένδυση στη θεματική έρευνα θα εστιάσει στην παροχή κινήτρων για στοχευμένες δραστηριότητες E&K με στόχο την παροχή λύσεων σε σημεία συμφόρησης που εντοπίζονται στην παραγωγή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και τη διανομή ενέργειας, οι οποίες θα ενισχύσουν τη λειτουργικότητα και την αποδοτικότητα των υποδομών του εθνικού δικτύου, θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και θα μειώσουν σημαντικά τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας. Τέλος, οι επενδύσεις στη θεματική έρευνα οι οποίες θα παράσχουν κίνητρα για στοχευμένη έρευνα και καινοτομία που συνδέεται με τις νέες τεχνολογίες στον τομέα της πράσινης μετάβασης και της ενέργειας θα επιταχύνουν την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και θα μειώσουν τις ενεργειακές ανάγκες της χώρας.

Όλα τα ανωτέρω μέτρα αναμένεται να συμβάλουν στους στόχους του REPowerEU σε συνοχή και συμπληρωματικότητα με ορισμένες άλλες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που προωθούνται στο πλαίσιο του ΣΑΑ, κυρίως στο πλαίσιο των συνιστωσών 2.1 και 2.2, καθώς και στο πλαίσιο άλλων εθνικών πρωτοβουλιών ή προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ, όπως τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (π.χ. κίνητρα για συστήματα ενέργειας/αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές).

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι ζητήθηκε η γνώμη βασικών ενδιαφερόμενων μερών του δημόσιου τομέα σχετικά με το κεφάλαιο για το REPowerEU, τα οποία, όπως αποδείχθηκε, γενικά συναινούσαν.

***

Λαμβανομένης υπόψη της αξιολόγησης του συνόλου των μέτρων που προβλέπονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU, το κεφάλαιο αναμένεται, σε μεγάλο βαθμό, να συμβάλει αποτελεσματικά στην ενεργειακή ασφάλεια, στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, στην ενίσχυση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, στην αύξηση της χωρητικότητας αποθήκευσης ενέργειας ή στην αναγκαία μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα πριν από το 2030. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου 2.12 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

3.13. Διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση

Παρότι στο κεφάλαιο αυτό δεν περιλαμβάνονται μέτρα με άμεση πολυκρατική διάσταση, όσον αφορά τη συνεργασία και/ή το πεδίο εφαρμογής τους, θεωρείται ότι στην πλειονότητά τους έχουν διασυνοριακή επίδραση, δεδομένου ότι συμβάλλουν στη μείωση της ζήτησης και της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα είτε με τον εξηλεκτρισμό, είτε με την προώθηση της παραγωγής και της ενσωμάτωσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο δίκτυο, είτε με τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας, ώστε να μειωθούν οι ενεργειακές ανάγκες της χώρας. Αυτή η μειωμένη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα αναμένεται επίσης να αντικατοπτριστεί και στις διασυνοριακές ροές ενέργειας της Κύπρου. Ως εκ τούτου, μπορεί να θεωρηθεί ότι τα μέτρα έχουν θετική διασυνοριακή επίδραση, όπως ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής στο πλαίσιο του REPowerEU[5].

***

Λαμβανομένης υπόψη της αξιολόγησης του συνόλου των μέτρων που προβλέπονται στο κεφάλαιο για το REPowerEU, τα μέτρα του κεφαλαίου αναμένεται, σε μεγάλο βαθμό, να έχουν διασυνοριακή ή πολυκρατική διάσταση ή επίδραση. Αυτό θα δικαιολογούσε βαθμολόγηση Α βάσει του κριτηρίου 2.13 του παραρτήματος V του κανονισμού ΜΑΑ.

Μέτρο στο πλαίσιο του REPowerEU	**Κόστος (σε εκατ. EUR)**	**Συμβολή στον στόχο σε %**
Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, καθώς και αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας σε νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας	35,43	33,88 %
Ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας από τις τοπικές αρχές / τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και διευκόλυνση της μετάβασης των τοπικών κοινοτήτων προς τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν	11	10,52 %
Προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων — καινούργιων ηλεκτρικών αυτοκινήτων + οχημάτων PS (οχήματα μηδενικών εκπομπών)	8	7,65 %

Πρόγραμμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και/ή την ενεργειακή αναβάθμιση μεγάλων επιχειρήσεων στην Κύπρο	10	9,56 %
Προώθηση της εκτεταμένης ενεργειακής αναβάθμισης του αποθέματος κατοικιών	30	28,69 %
Θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων	0,09	0,086 %
Θέσπιση κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων με το δίκτυο διανομής	0,06	0,057 %
ΣΥΝΟΛΟ:	94,58	90,44 %

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Παρακολούθηση των κλιματικών στόχων και ψηφιακή σήμανση[2]

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
C1.1R1.1	Εθνικό Κέντρο κλινικής τεκμηρίωσης και βελτίωσης της ποιότητας — Ψηφιακή πλατφόρμα	1			095	100 %
C1.1R2	Σχεδιασμός ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την επιτήρηση της κατανάλωσης αντιβιοτικών εντός των νοσοκομείων και της παρακολούθησης νοσοκομειακών λοιμώξεων	0,4			095	100,00 %
C1.1I1.1	Νέες εγκαταστάσεις για το Κέντρο Αίματος της Κύπρου και προμήθεια βοηθητικού εξοπλισμού τελευταίας τεχνολογίας — Κατασκευή νέων κτιρίων	3,52	025β	40,00 %		
C1.1I2	Καινοτόμο Σύστημα Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) Δημόσιας Υγείας Κύπρου	5,7			095	100,00 %
C1.1I5.1	Βελτίωση, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων της Κύπρου — Κατασκευή νέων κτιρίων [μονάδα αιμοκάθαρσης στο Γενικό Νοσοκομείο Πάφου, νέο κτίριο του Μακάρειου Νοσοκομείου για παιδιά και νέο Νοσοκομείο Ψυχικής Υγείας]	23,46	025β	40,00 %		
C1.1I5.2	Βελτίωση, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων της Κύπρου — Ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση	21,39	026	40 %		
C1.1I5.3	Βελτίωση, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων	1,6			095	100,00 %

[2] Παρότι το εκτιμώμενο κόστος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου υπερβαίνει τα συνολικά κονδύλια της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης στην Κύπρο, η Κύπρος θα διασφαλίσει ότι όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με τα μέτρα τα οποία αναφέρονται σ' αυτόν τον πίνακα και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα χρηματοδοτούνται πλήρως από τους πόρους του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
	της Κύπρου — Ψηφιοποίηση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης					
C1.1I6	Ανάπτυξη γενικών διασυνοριακών υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας στην Κύπρο	1,94			013	100,00 %
C1.1I7	Σύστημα προειδοποίησης του κοινού για στήριξη λειτουργιών έκτακτης ανάγκης μέσω SMS	4,5		100,00 %	055	100,00 %
C2.1R2	Ανεξαρτητοποίηση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) από την αρμόδια Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	0	033			
C2.1R3	Ψηφιακές υπηρεσίες μίας στάσης για τον εξορθολογισμό της αδειοδότησης έργων ΑΠΕ και τη διευκόλυνση της ενεργειακής ανακαίνισης σε κτίρια	0,5	011α	40,00 %	011α	100,00 %
C2.1R4	Κανονιστικό πλαίσιο για την αποθήκευση ενέργειας	0	033			
C2.1I1	Προώθηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης σε ΜΜΕ και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς	40	024β	100,00 %		
C2.1I2	Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, καθώς και αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, μεταξύ άλλων σε νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας	20,5	025α	100,00 %		
C2.1I3	Ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας από τις τοπικές αρχές / τον	12,5	026α	100,00 %		

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
	ευρύτερο δημόσιο τομέα και διευκόλυνση της μετάβασης των τοπικών κοινοτήτων προς τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν					
C2.1I4	Ενθάρρυνση της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) στις επιχειρήσεις	5,3	027	100,00 %		
C2.1I5.1	Αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων — Σχολεία και Πυροσβεστική Υπηρεσία	8,35	026α	100,00 %		
C2.1I5.2	Αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων — Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και σταθμοί επεξεργασίας άντλησης νερού	3,1	029	100,00 %		
C2.1I6	Αναβάθμιση υποδομής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και δοκιμής έξυπνων δικτύων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου	1,59	033	100,00 %		40,00 %
C2.1I7	Μαζική εγκατάσταση και λειτουργία έξυπνης υποδομής μέτρησης (υποδομής μέτρησης προηγμένης τεχνολογίας) από τον διαχειριστή συστήματος διανομής (ΔΣΔ)	35	033	100,00 %	033	40,00 %
C2.1I8	Παρακολούθηση και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον γεωργικό τομέα	4,13	022	100,00 %		
C2.1I9	Προστασία δασών από πυρκαγιές	25,7	036	100,00 %		
C2.1I10	Σύστημα διαχείρισης αγοράς για τη διευκόλυνση του ανοίγματος της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στον ανταγωνισμό	4,7	033	100,00 %	033	40,00 %

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
C2.1I11	Τερματισμός ενεργειακής απομόνωσης — Έργο κοινού ενδιαφέροντος «EuroAsia Interconnector»	100	033	100,00 %		
C2.2R1	Ανάπτυξη ευφυούς συστήματος μεταφορών με τη χρήση τεχνολογιών ψηφιακού διδύμου	4	076α	40,00 %	076α	100,00 %
C2.2R2	Παροχή του κανονιστικού πλαισίου για την ανάπτυξη μιας διαλειτουργικής και αποτελεσματικής υποδομής επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (EV) και μιας αποδοτικής αγοράς επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	0,2	073	100 %		
C2.2R3	Σταδιακή κατάργηση των πλέον ρυπογόνων οχημάτων, ιδιαίτερα σε αστικές περιοχές με υψηλά επίπεδα ρύπανσης	0	074			
C2.2I1.1	Υλοποίηση σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ) και μέτρων ενίσχυσης της προσβασιμότητας — ΣΒΑΚ / Υποδομές ποδηλασίας και μέτρα ενίσχυσης της προσβασιμότητας	14,5	075	100 %		
C2.2I2	Δημιουργία υποδομής για ηλεκτροκίνηση	6,79	073	100 %		
C2.2I3.1	Προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων — καινούργιων ηλεκτρικών αυτοκινήτων + οχημάτων PS (οχήματα μηδενικών εκπομπών)	32,99	074	100 %		
C2.2I3.2	Προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων — καινούργιων ηλεκτρικών αυτοκινήτων + οχημάτων PS (οχήματα μηδενικών εκπομπών)	15	ADHOC	40 %		

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
C2.3R1	Μεταρρύθμιση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων	0,74	040	40 %		
C2.3I1	Αντικατάσταση αγωγού μεταφοράς Χοιροκοιτίας–Αμμοχώστου	11,76	040	40 %		
C2.3I2	Εγκαταστάσεις επεξεργασίας νερού: αναβάθμιση με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων	6,02	040	40 %		
C2.3I3	Ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου της διαχείρισης των υποδομών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων	5,96	040	40 %	055	100 %
C2.3I4.1	Δίκτυα έξυπνης διαχείρισης υδάτων και αποχέτευσης — Αποχέτευση Λάρνακας (ψηφιακή)	0,33	010β	100 %	010β	100 %
C2.3I4.2	Δίκτυα έξυπνης διαχείρισης υδάτων και αποχέτευσης — Αποχέτευση Λάρνακας (ηλιακή)	0,95	029	100 %		
C2.3I4.3	Δίκτυα έξυπνης διαχείρισης υδάτων και αποχέτευσης — Αποχέτευση Λάρνακας (ενεργειακή απόδοση)	0,25	024	100 %		
C2.3I4.5	Δίκτυα έξυπνης διαχείρισης υδάτων και αποχετεύσεων — Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και Λεμεσού / διαχείριση νερού	17	040	100 %	055	100 %
C2.3I5	Αντιπλημμυρικά έργα και μέτρα συλλογής υδάτων	16	035	100 %		
C2.3I6	Ενίσχυση της ασφάλειας στην παροχή νερού για τις περιοχές Λευκωσίας και Λάρνακας	6,04	037	100 %		
C2.3I8	Προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος από κινδύνους λόγω πετρελαιοκηλίδων	7,60	038			
C3.1R2	Ηλεκτρονική πλατφόρμα για τη βελτίωση του εμπορίου	0			011	100 %

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
	και της συμμετρίας πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού φρέσκων προϊόντων					
C3.1R3.1	Γενετική βελτίωση του πληθυσμού αιγοπροβάτων της Κύπρου — Ψηφιακή	0,2			011	100 %
C3.1R4	Ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας στη βιομηχανία	15	047	40 %		
C3.1I1	Κατασκευή μονάδων θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας	25	081α	40 %		
C3.1I2	Ενίσχυση της ισοτοπικής βάσης δεδομένων παραδοσιακών κυπριακών προϊόντων	1			011	100 %
C3.1I7	Πρόγραμμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την ενεργειακή αναβάθμιση μεγάλων επιχειρήσεων στην Κύπρο	7	024α	0 %		
C3.1I9	Προώθηση κυκλικής οικονομίας σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις	1,4	047	40 %		
C3.1I10.1	Εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος σε αγροτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές — Φυσική κληρονομιά	1,8	050	40 %		
C3.1I11	Βελτίωση και επέκταση του παγκύπριου Δικτύου Πράσινων Σημείων και δημιουργία δικτύου σημείων συλλογής και ανακύκλωσης	10	047	40 %		
C3.1I12	Διαχείριση αποβλήτων προς την κυκλική οικονομία	3,3	042	40 %		
C3.2I2.1	Προγράμματα και καθεστώτα χρηματοδότησης της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των νεοφυών επιχειρήσεων, των καινοτόμων επιχειρήσεων	2	022	100 %		

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
	και των ΜΜΕ — Πράσινη μετάβαση					
C3.2I3	Πρόγραμμα χρηματοδότησης E&K για την πράσινη μετάβαση	6	022	100 %		
C3.3I1	Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας	6,58			011	100 %
C3.3I2	Δημιουργία προστατευμένου κανονιστικού περιβάλλοντος (regulatory sandbox) για την ανάπτυξη λύσεων τεχνολογίας στον χρηματοοικονομικό τομέα	0,4			021β	100 %
C3.3I4	Σχέδιο ψηφιακής αναβάθμισης επιχειρήσεων	10			010	100 %
C3.4R4.1	Ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας και της διαφάνειας μέσω της επαγγελματικοποίησης και της περαιτέρω ψηφιοποίησης των διαδικασιών δημόσιων συμβάσεων — Ψηφιακή	4			011	100 %
C3.4R5	Ενίσχυση της ικανότητας της νομικής υπηρεσίας	1,03			011	100 %
C3.4R7.1	Αστικός αναδασμός — Ψηφιακή	0,12			011	100 %
C3.4R9	Ψηφιακός μετασχηματισμός των δικαστηρίων	10,89			011γ	100 %
C3.4I2	Ψηφιοποίηση της νομοθετικής διαδικασίας	1,69			011	100 %
C3.4I4	Βελτίωση του ηλεκτρονικού συστήματος για την έκδοση οικοδομικών αδειών	1,12			011	100 %
C3.4I5	Εξυπνες πόλεις	35	055α	40 %	055α	100 %
C3.4I6.1	Αναγέννηση και αναζωογόνηση της εντός των τειχών Λευκωσίας — Ανακαίνιση	10	025	40 %		
C3.5R6.1	Βελτίωση και ενίσχυση του πλαισίου αφερεγγυότητας — Ψηφιακή	0,6			011	100 %

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
C3.5R9.1	Βελτίωση της εισπρακτικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας του Τμήματος Φορολογίας — Ψηφιακή	16,43			011	100 %
C3.5I1	Ενίσχυση της εποπτικής λειτουργίας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου	0,25			011	100 %
C3.5I2	Εκσυγχρονισμός του συστήματος τελωνείων και ηλεκτρονικών πληρωμών	10,58			011	100 %
C4.1R1	Ενδυνάμωση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής (ΓΕΡΗΕΤ)	0,5			011	100 %
C4.1I1	Επέκταση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές	35			053	100 %
C4.1I2	Αναβάθμιση της σύνδεσης στο διαδίκτυο ώστε να είναι έτοιμη για χωρητικότητες Gigabit (Gigabit-ready) και προώθηση της υιοθέτησης της συνδεσιμότητας	10			053	100 %
C4.2R1	Μονάδα ψηφιακών υπηρεσιών	4,7			011	100 %
C4.2R2	Καθορισμός και εφαρμογή νέας πολιτικής υπολογιστικού νέφους όσον αφορά τα κυβερνητικά συστήματα και υπηρεσίες ΤΠ	6			011	100 %
C4.2R3	Ψηφιοποίηση των διαδικασιών Digipol της αστυνομίας	8			011	100 %
C4.2R4	Δημιουργία του μητρώου πραγματικών δικαιούχων	0,4			011	100 %
C4.2I1.1	Ψηφιοποίηση σε διάφορα υπουργεία/υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης — ανάπτυξη συστήματος, υλισμικό	13,1			011	100 %
C4.2I2	Ψηφιοποίηση της Αρχής Λιμένων Κύπρου	3,28			011	100 %
C5.1R2.1	Νέο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των σχολείων — ψηφιακή	0,3			011	100 %

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
C5.1R4	Ψηφιακός μετασχηματισμός σχολικών μονάδων για την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την εκπαίδευση στους τομείς STEM	13,8			012	100 %
C5.1R5	Σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες — Υλοποίηση ειδικών δράσεων	1,85			108	100 %
C5.1I2.1	Κατάρτιση, επανειδίκευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων — πράσινες δεξιότητες	2,58	01	100 %		
C5.1I2.2	Κατάρτιση, επανειδίκευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων — ψηφιακές δεξιότητες	8,42			108	100 %
C5.2R1.1	Μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων και αναδιάρθρωση των υπηρεσιών κοινωνικών ασφαλίσεων — Ψηφιακή	7,25			011	100 %
C5.2I1.1	Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Τμήματος Εργασίας και των Δημόσιων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ) και ενίσχυση της στήριξης των νέων — Ψηφιακή	2,3			011	100 %
C6.1R1	Ρύθμιση και διευκόλυνση της συμμετοχής των ενεργών πελατών, των αυτοκαταναλωτών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, των ενεργειακών κοινοτήτων πολιτών, των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας και της απόκρισης ζήτησης μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας	0,09	025			
C6.1R2	Θέσπιση του κανονιστικού πλαισίου για τη σύνδεση των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών	0,06	073	100 %		

Αναγνωριστικό ονομασίας μέτρου / επιμέρους μέτρου	Ονομασία μέτρου / επιμέρους μέτρου	Προϋπ. (εκατ. EUR)	Κλίμα		Ψηφιακός τομέας*	
			Τομέας παρ.	Συντ. %	Τομέας παρ.	Συντ. %
	οχημάτων με το δίκτυο διανομής					
C6.1I1	Κλιμακούμενο μέτρο: Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεμονωμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, καθώς και αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, μεταξύ άλλων σε νοικοκυριά με ευάλωτους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας	35,43	025α	100 %		
C6.1I2	Κλιμακούμενο μέτρο: Ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας από τις τοπικές αρχές / τον ευρύτερο δημόσιο τομέα	11	026α	100 %		
C6.1I3	Προώθηση της εκτεταμένης ενεργειακής αναβάθμισης του αποθέματος κατοικιών	30	025α	100 %		
C6.1I4	Κλιμακούμενο μέτρο: Προώθηση της ευρείας χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων	8	074	100 %		
C6.1I5	Κλιμακούμενο μέτρο: Πρόγραμμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ενεργειακής απόδοσης μεγάλων επιχειρήσεων στην Κύπρο	10	024α	40 %		
C6.1I6	Κλιμακούμενο μέτρο: Θεματικό πρόγραμμα χρηματοδότησης έρευνας και καινοτομίας σχετικά με την πράσινη μετάβαση	6	022	100 %		
C6.1I7	Θεματική έρευνα σε επιχειρήσεις για λύσεις παραγωγής, αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής ενέργειας	4	022	100 %		

*Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στο κεφάλαιο για το REPowerEU δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συμβολής του σχεδίου στην απαίτηση σχετικά με τον ψηφιακό στόχο που καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241.